Vinařský věstník

12
2024

Obsah:

Z domova 2
Ze zahraničí 4
Regulace trhu vínem v EU 18

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

FOTO: ROSTISLAV KOŠTIAL

Z domova

Program PGRLF Podpora nákupu půdy otevřen i v roce 2025

Praha, 5. prosince 2024 – I po novém roce bude Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. poskytovat podporu na nákup půdy pro malé a střední zemědělské podniky. Program tak plynule navazuje na kontinuální příjem žádostí, který je vždy otevřen od 1. ledna do 31. prosince příslušného roku. V rámci programu Podpora nákupu půdy nově od 1. ledna 2025 v mnohém klesne administrativní zátěž na klienty, kdy dojde ke snížení počtu dokumentů, které žadatelé budou muset PGRLF dokládat. Zejména se jedná o potvrzení o tzv. bezdlužnosti vůči Finanční správě, které již nebude potřeba doložit. A rovněž dochází ke zjednodušení kritérií nutných pro posouzení žádosti klienta o souhlas se změnou úvěrující banky.

V rámci programu Podpora nákupu půdy je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení úvěrů poskytnutých podnikatelům v oblasti zemědělství, a to na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu. Tato podpora je poskytována v režimu de minimis. Veškeré další informace jsou klientům k dispozici na webových stránkách společnosti www.pgrlf.cz.

MGR. BARBORA ŠENFELDOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ PGRLF, INFO@PGRLF.CZ/TEL.: 704 688 699

PGRLF od 1. ledna 2025 přijímá žádosti o podporu do programu Finanční podpora pojištění

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. od 1. ledna 2025 otevře příjem žádostí do programu na podporu pojištění. V rámci administrace žádostí fond i nadále bude snižovat administrativní zátěž na klienty a se žadateli o podporu bude komunikováno především elektronickou formou, a to i v případě dokládání potvrzení pojišťovny o předepsaném a uhrazeném pojistném.

„V tomto ohledu jsme dostáli slibu snižování administrativní zátěže na naše žadatele. Věříme, že se tato změna pozitivně promítne především na zjednodušení komunikace mezi fondem a klientem, který podal žádost o podporu. Nicméně fond pokračuje v navázání spolupráce s dalšími pojišťovnami, aby veškerá data byla předávána elektronicky přímo ze strany právě pojišťoven," řekl předseda představenstva, Josef Kučera.

V rámci programu Finanční podpora pojištění se poskytuje podpora formou finančních prostředků na úhradu části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin nebo hospodářských zvířat a je určena pro malé a střední podniky z oblasti zemědělské prvovýroby.

Maximální výše podpory je stanovena v rozmezí od 35 % do 65 % u speciálních plodin, od 10 % do 50 % u ostatních plodin a od 25 % do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění hospodářských zvířat, a to vždy pro příslušný rok. Žádost o poskytnutí podpory se podává výhradně elektronicky ještě před úhradou pojistného, a to od 1. 1. do 31. 10. prostřednictvím formuláře dostupného na https://zadost.pgrlf.cz/.

MGR. BARBORA ŠENFELDOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ PGRLF, 5. 12. 2024

Potravináři chtějí zákaz prodeje pod cenou. Biti budou samoživitelé a důchodci, tvrdí obchody

Supermarkety prodávají buď moc draho, nebo naopak pod cenou. Taková jsou obvinění Potravinářské komory. Volá proto po zákazu prodeje pod nákupní cenou, kdy prý spotřebitel přichází o povědomí, jaká je reálná cena zboží. Zástupci obchodníků ovšem namítají, že by takové opatření zdražilo základní potraviny. Máslo prodá výrobce do supermarketu za 65 korun bez DPH, obchod ho ve slevě pak nabízí za 55, ovšem včetně DPH. Reálná tržba je tedy pro řetězec pouze 49 korun. Praktika, která je trnem v oku potravinářům. „Prodej pod nákupní cenou je v některých zemích, jako Francie nebo Slovensko, dokonce trestným činem. Takže nechceme nic jiného, než co je jinde v Evropě," řekla pro CNN Prima NEWS prezidentka Potravinářské komory Dana Večeřová.

FOODNET.CZ/15. 12. 2024

ČTK: Agrární komory zemí V4 žádají vyčlenit zemědělskou oblast z dohody EU-Mercosur

13. 12. 2024 – ČTK – Agrární komory středoevropských zemí z uskupení visegrádská čtyřka (Česko, Maďarsko, Polsko a Slovensko) by uvítaly vyjmutí oblasti zemědělství z dohody o volném obchodu s jihoamerickým společenstvím Mercosur, jejíž dojednání nedávno oznámila Evropská komise. Požadují rovněž návrat k systému kvót při obchodování se zemědělskými a potravinářskými produkty s Ukrajinou. Zástupci agrárních komor to řekli na tiskové konferenci po společném jednání ve Vysokých Tatrách na Slovensku 12. a 13. prosince.

"Máme pocit, nejenom co se týká Ukrajiny, ale také co se týká budoucí dohody EU-Mercosur, že Evropská unie v podstatě obětovává zemědělce ve prospěch diplomatických vztahů nebo pomoci těmto zemím způsobem, že je pustíme na náš trh," řekl prezident Agrární komory ČR Jan Doležal, který se schůzky na Slovensku zúčastnil.

Podle Doležala zástupci agrárních sektorů zemí V4 nechtějí bránit volnému trhu, ale žádají férovou soutěž pro zemědělce, jakož i bezpečné a zdravé potraviny pro obyvatele.

"Máme obavy, že levná konkurence nás znevýhodní. V těchto zemích se používají při chovu zvířat a pěstování rostlin přípravky, které jsou v Evropské unii zakázány. Obáváme se toho, že na naše stoly se dostanou produkty, jejichž zdravotní nezávadnost nedokážeme garantovat," řekl šéf Slovenské zemědělské a potravinářské komory Andrej Gajdoš ohledně zemědělské praxe v společenství Mercosur.

Podle analytiků může dohoda potraviny v Česku zlevnit.

Agrární komory zemí V4 se rovněž postavily proti návrhům spojovat evropské fondy na zemědělství s jinými fondy, požadují tak zachování stávajícího pilíře financování zemědělství. Vyslovily se rovněž za odbourávání byrokracie.

"Pokaždé slyšíme, že se bude s reformou společné zemědělské politiky zjednodušovat. Ten výsledek je vždy opačný. Nakonec jsou ta pravidla ještě složitější, než byla na začátku vyjednávání," řekl Doležal.

Agrární komory rovněž žádají návrat ke kvótám při dovozu zemědělských produktů z Ukrajiny. EU pravidla obchodu s Ukrajinou uvolnila v rámci podpory Kyjeva v době pokračující ruské agrese, která trvá od února 2022.

AK ČR, 16. 12. 2024

Trh s alkoholem v ohrožení. Stát uvalil vyšší daň na lihoviny, víc však nevybírá

Stát na spotřební dani z lihu přes její zvýšení o deset procent vybral zhruba tolik co loni. Vládě se tak (přestože se v posledních měsících výběr lepší) nedaří zvýšit příjmy o takové částky, jaké původně předpokládala. Ještě se uvidí, jak dopadne poslední měsíc. Výrobci lihovin ale hovoří o daleko větším zásahu do byznysu než jen o snížení trhu zhruba o desetinu, jak by se dalo z výběru daně usuzovat.

Podle nich se totiž trh letos dramaticky předzásobil, od Nového roku má dojít k dalšímu desetiprocentnímu zvýšení daně. Letos už se tak s vyššími nákupy začalo v září, dříve bylo zvykem nakupovat až později. Výběr daně je tudíž podle Unie výrobců a dovozců lihovin zkreslený, reálně se k zákazníkům podle výkonného ředitele Unie výrobců a dovozců lihovin Vladimíra Darebníka dostalo zhruba o třicet procent lihovin méně.

FOODNET.CZ/5. 12. 2024

PIWI CZ požaduje zařazení odolnějších odrůd mezi Svatomartinské víno

Ve čtvrtek 12. 12. na Zahradnické fakultě MU Brno v Lednici proběhlo výroční zasedání PIWI CZ za účasti 80 % členů. PIWI CZ se zabývá odolnějšími odrůdami révy vinné, které jsou mimořádně vhodné pro ekologické vinohradnictví, protože při jejich pěstování lze výrazně redukovat počet ochranných ošetření. Účastníci se dohodli na prosazování rovnocennosti těchto odrůd s ostatními odrůdami révy vinné a jejich zařazení mezi Svatomartinské víno. V Česku v roce 2024 proběhlo výjezdní zasedání mezinárodní organizace PIWI International, každoročně se pořádá mezinárodní soutěž a výstava vín Hibernal Fórum Šardice, letos poprvé proběhla soutěž vín PIWI Award 2024 Doudleby nad Orlicí, která bude pokračovat i ročníkem 2025, a poprvé v ČR se uskutečnila v Národním vinařském centru ve Valticích mezinárodní soutěž vín PIWI International Wine Challenge. Mezinárodní sdružení PIWI International již pověřilo jejím organizováním v roce 2025 rovněž NVC Valtice. Během roku 2025 PIWI CZ připraví ve spolupráci s dalšími organizacemi pro své členy a odbornou veřejnost exkurzi za poznáváním pěstování odolnějších odrůd révy v zahraničí a několik vzdělávacích akcí v ČR.

PIWI CZ (zal. 2021) je členem PIWI International a jako odborná poradenská skupina je součástí Svazu vinařů ČR. Jejím účelem je informačně podporovat rozšiřování interspecifických odrůd révy vinné a produkci a marketing vína získávaného z hroznů těchto odrůd, a to mezi vinaři i konzumenty vína.

JIŘÍ SEDLO

Ze zahraničí

Regulace zemědělství v EU

Dohoda o spolupráci frakcí v EP o zajištění spravedlivých podmínek zemědělcům

Koaliční politické frakce Evropského parlamentu EPP, S&D a Renew Europe podepsaly dne 20/11/2024 dohodu o spolupráci na období 2024 – 2029 obsahující závazek zajistit dlouhodobě udržitelné a spravedlivé pracovní podmínky pro zemědělce a napravit rovnováhu sil mezi výrobci a maloobchodníky. Politické frakce uznávají výzvy, které představuje geopolitická situace, zaostávání Evropy v konkurenceschopnosti, bezpečnostní otázky, migrace, klimatická krize i socioekonomické nerovnosti. Frakce se také zavázaly spolupracovat na konstruktivním přístupu k prosazování programu reforem, který vychází z politických směrů předsedkyně Ursuly von der Leyen. Dohoda o spolupráci dále stvrzuje zájem zajistit potravinové zabezpečení produkcí kvalitních a bezpečných potravin a rovnými podmínkami pro zemědělce a rybáře, kterým je potřeba zajistit dlouhodobě udržitelné a spravedlivé pracovní podmínky. Zemědělská politika podle EPP, S&D a Renew zůstává pro Evropskou Unii strategickým odvětvím, které je potřeba nadále podporovat a hájit.

FOODNET.CZ/3. 12. 2024

Ministři a ministryně zemědělství schválili pozici ke společné zemědělské politice po roce 2027. Řešili také využití dronů k aplikaci pesticidů

10. 12. 2024 – Tisková zpráva — Společnou zemědělskou politiku (SZP) po roce 2027, budoucí možnosti bioekonomiky, dobré životní podmínky zvířat při přepravě, drony v zemědělství a genomické techniky řešili ministři a ministryně zemědělství EU na dvoudenním zasedání Rady AGRIFISH. Pro Českou republiku je zásadní do budoucna zachovat přímé platby a podporu citlivých sektorů. Většímu rozvoji bioekonomiky by podle členských států přispělo přijetí legislativního aktu o biotechnologiích a biovýrobě. Ohledně podmínek zvířat při přepravě pokračuje hledání kompromisu mezi zlepšením podmínek zvířat a zachováním konkurenceschopnosti.

„Jsem rád, že jsme s ministryněmi a ministry po říjnovém nezdaru konečně schválili jednotnou pozici k budoucí společné zemědělské politice. Je to důležitý signál jak k Evropské komisi, tak k veřejnosti. Budu opakovaně apelovat i na nového komisaře Christopha Hansena, aby se dařilo nacházet další způsoby, jak především pro zemědělce zemědělskou politiku zjednodušit, a to včetně sytému kontrol. Stávající administrativní zátěž je už neúnosná," řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Pro Českou republiku je zásadní v nové zemědělské politice zachování dvoupilířové struktury, tedy přímých plateb v prvním pilíři a dále podpora citlivých sektorů, mladých zemědělců nebo rozvoje venkova v druhém pilíři. „Věřím, že toto bude naplněno, což avizoval pan komisař i směrem k vizi rozvoje zemědělství a potravinářství v Evropské unii, kterou by měla komise představit už v průběhu února," uvedl ministr Výborný. Je podle něj také nutné, aby se legislativa k nové SZP zveřejnila co nejdříve, aby se podařilo nová pravidla připravit včas a byl i dostatek času pro zapracování pravidel do národní legislativy.

Ministři a ministryně také řešili bioekonomiku. Je nutné neustále pracovat na tom, aby se stále více udržitelně využívala biomasa, včetně bioodpadu, a rozvíjela cirkulární ekonomika. Shodli se, že je třeba podporovat posílení spolupráce v oblasti výzkumu a inovací. Vhodným nástrojem pro podporu tohoto konceptu na venkově je rozvoj venkova prostřednictvím Místních akčních skupin.

„Bioekonomika je téma, které má potenciál přilákat do zemědělství mladou generaci, současně zemědělcům nabízí možnost diverzifikace příjmů, kdy například vedle standardní zemědělské činnosti mohou provozovat bioplynovou stanici. Určitě je to téma, které by se mělo propsat i do budoucí společné zemědělské politiky," řekl ministr Výborný.

Dalším bodem jednání byla ochrana zvířat během přepravy. „Dlouhodobě podporuji zlepšování dobrých životních podmínek zvířat. V české legislativě jdeme v tomto ohledu často i nad rámec evropských pravidel. Vnímám teď jako hlavní nalézt vyvážený kompromis mezi dobrými podmínkami zvířat a zachováním konkurenceschopnosti našich chovatelů. Debata například o nejdelší možné době přepravy, o teplotních limitech nebo požadavcích na prostor musí tedy ještě pokračovat. V tomto kontextu jsem v rámci jednání opakovaně apeloval na to, aby ve všech zemích platily stejné podmínky, např. pokud jde o klecové chovy nosnic," uvedl ministr Výborný.

Rada ministrů řešila téma využívání dronů v zemědělství. Jejich využití při aplikaci pesticidů může minimalizovat dopad na životní prostředí a bezpečnost lidí, je ale nutné stanovit vhodné požadavky a předpisy. „Ve dronech pro zemědělství vidíme v České republice velký potenciál, proto budu rád, když se najdou jednotná evropská pravidla pro jejich snadné využití v praxi," řekl Výborný.

Rada se věnovala také přijetí legislativy k novým genomickým technikám (inovativním šlechtitelským technikám). „To je pro Česko i nadále prioritou. Nechceme, aby Evropa v této oblasti zaostávala za světovými velmocemi. Nové šlechtitel-

ské techniky potřebujeme i pro zlepšení schopnosti zemědělství reagovat na klimatické změny a sucho. Jednání proto musí pokračovat i za polského předsednictví," uvedl dále ministr Výborný.

Ministr Marek Výborný v Bruselu jednal také s eurokomisařem pro mezinárodní partnerství Jozefem Síkelou, předsedkyní Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova Evropského parlamentu Veronikou Vrecionovou a dalšími zástupci Evropského parlamentu a s nizozemským ministrem zemědělství Jeanem Rummenie.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Evropská komise navrhla nová opatření k posílení postavení zemědělců

Evropská komise navrhla dne 10/12/2024 nová opatření k posílení postavení zemědělců v zemědělsko-potravinářském dodavatelském řetězci a k posílení přeshraničního práva proti nekalým obchodním praktikám (viz samostatná aktualita níže). Jedná se o dva samostatné návrhy – cílené změny stávajícího právního rámce stanoveného v nařízení EU o společné organizaci trhů se zemědělskými produkty (SOT) a o nová pravidla pro přeshraniční uplatňování nekalých obchodních praktik v zemědělském a potravinovém řetězci, které jsou zakázány směrnicí o nekalých obchodních praktikách, oba návrhy odrážejí některá doporučení Strategického dialogu. Co se týče změn stávajícího právního rámce SOT, plánuje Komise změny například zpřísněním pravidel platných pro smlouvy mezi zemědělci a odběrateli, a to zavedením písemných smluv jako obecné povinnosti a zlepšením způsobu, jakým dlouhodobé smlouvy zohledňují vývoj trhu a výkyvy nákladů a hospodářských podmínek. Komise dále navrhuje následující změny:

- Zavedení povinných mechanismů zprostředkování mezi zemědělci a jejich odběrateli;
- Posílení organizací producentů a jejich sdružení zlepšením jejich vyjednávací síly, umožněním členským státům poskytovat jim větší finanční podporu v rámci odvětvových intervencí SZP a zjednodušením pravidel pro jejich právní uznání;
- Umožnění EU finančně podporovat organizace producentů, které by přijaly soukromé iniciativy k řešení krizí;
- Definování, kdy lze pro popis organizace dodavatelského řetězce při uvádění zemědělských produktů na trh používat nepovinné termíny jako „spravedlivý", „rovný" a „krátký" dodavatelský řetězec;
- Rozšíření možností zemědělců a dalších subjektů dohodnout se na iniciativách udržitelnosti s určitým sociálním rozměrem, jako je podpora generační obměny, zachování životaschopnosti malých zemědělských podniků nebo zlepšení pracovních podmínek zemědělců a zemědělských pracovníků.

FOODNET.CZ/17. 12. 2024

Změna nařízení de minimis pro odvětví zemědělství

Evropská komise přijala změnu nařízení de minimis pro odvětví zemědělství. Toto nařízení vyjímá z kontroly státní podpory malé částky podpory v odvětví zemědělství, neboť se má za to, že nemají žádný dopad na hospodářskou soutěž a obchod v rámci jednotného trhu. Přijatá změna zvyšuje maximální strop de minimis na podnik za tři roky z 25.000 EUR na 50.000 EUR, čímž by mělo být zohledněno několik faktorů včetně získaných zkušeností, vývoj na trhu i mimořádná odvětvová inflace v posledních letech a očekávaná inflace do data ukončení platnosti nařízení. Změna také zavádí úpravu národních stropů, které se vypočítávají na základě hodnoty zemědělské produkce členského státu. Vnitrostátní stropy se aktualizují z 1,5 % na 2 % vnitrostátní zemědělské produkce a referenční období se prodlužuje z 2012 – 2017 na 2012 – 2023. To umožní zohlednit zvýšenou hodnotu zemědělské produkce zejména v posledních letech, čímž se zvyšuje národní strop pro všechny členské státy. Komise také ruší takzvaný „odvětvový strop", který členským státům znemožňoval poskytovat podporu de minimis přesahující 50 % vnitrostátního stropu pro stejné odvětví produktů. Zaveden také bude povinný centrální registr podpory de minimis na národní nebo evropské úrovni. Tím se zvýší transparentnost a sníží administrativní zátěž zemědělců – většinou mikropodniků – kteří v současnosti využívají systém vlastních prohlášení. Kromě toho už nebudou muset sami kontrolovat dodržování předpisů. Zavedeno bylo prodloužení platnosti revidovaného zemědělského nařízení de minimis, a to do 31/12/2032.

FOODNET.CZ/17. 12. 2024

EP a členské státy EU schválily návrh EK o použití nevyužitých prostředků na rozvoj venkova na odškodnění zemědělců a potravinářů za ztráty způsobené extrémními povětrnostními jevy

Evropský parlament během plenárního zasedání dne 17/12/2024 i členské státy Evropské Unie dne 18/12/2024 schválily návrh Evropské komise stran použití nevyužitých prostředků na rozvoj venkova (EZFRV) z období 2014 – 2022 na odškodnění zemědělců a malých a středních potravinářských podniků za ztráty a škody způsobené extrémními povětrnostními jevy. Členské státy návrh podpořily jednomyslně, Evropský parlament poměrem hlasů 644 pro, 6 proti, 3 europoslanci se zdrželi (všichni přítomní čeští a slovenští europoslanci návrh podpořili). Opatření je reakcí na nedávné katastrofy související s klimatem. Jakmile nařízení vstoupí v platnost, budou mít členské státy podle vyjádření evropských institucí větší flexibilitu při poskytování nouzové podpory zemědělcům, vlastníkům lesů a podnikům postiženým přírodními katastrofami, k nimž došlo od 01/01/2024. Pomoc může být ze 100 % financována z nevyužitých prostředků EU z EZFRV 2014 – 2022 a bude poskytována formou jednorázových částek v maximální výši 42.000 EUR na příjemce. Členské státy budou mít navíc možnost pružně zavádět a posilovat opatření k obnově produkčního potenciálu postižených zemědělských podniků a lesů. Návrh rovněž snižuje administrativní zátěž příjemců pomoci EZFRV i vnitrostátních správních orgánů. Jakmile bude nařízení přijato, budou muset dotčené členské státy rozhodnout, kolik finančních prostředků na řešení nedávných katastrof uvolní. Poté budou muset Komisi předložit změny programu k přezkoumání a přijetí.

Obě instituce rovněž schválily Nařízení Regionální nouzové podpory obnovy (RESTORE), které umožní rychlé přesměrování prostředků z fondů soudržnosti na obnovu infrastruktury a zajištění základní pomoci, rovněž v souvislosti s přírodními katastrofami.

FOODNET.CZ/23. 12. 2024

COPA-COGECA a strategický dialog k budoucnosti evropského zemědělství a potravinářství

Evropská komise spustila strategický dialog k budoucnosti evropského zemědělství a potravinářství v lednu 2024, k projednávání bylo přizváno dvacet devět zástupců největších evropských zájmových organizací z oblasti zemědělství, potravinářství, životního prostředí a ochrany zvířat i zástupci bankovního sektoru nebo univerzit (mj. Copa, Cogeca, Geopa, CEJA, IFOAM, BEUC, FoodDrinkEurope, ELO, Wageningen, EIB, WWF, Greenpeace). Výsledná zpráva byla schválena dne 29/08/2024 po třídenním plenárním zasedání, za zpracování zprávy a řízení strategického dialogu odpovídal profesor Dr. Peter Strohschneider. Zpráva na celkem 108 stranách předkládá 50 stran doporučení pro zemědělsko-potravinářský sektor. Doporučení pro zemědělství obsahují mimo jiné návrh, že by finanční podpory ze SZP měly být lépe zacíleny na některé aktivní zemědělce, konkrétně na ty, kteří je nejvíce potřebují – podpory by měly být směřovány směrem k malým zemědělcům, mladým zemědělcům, či oblastem s přírodními omezeními, podpořen byl odklon od přímých plateb vyplácených na plochu. Strategický dialog přijal také řadu doporučení i v oblasti potravin – členové dialogu podpořili, aby „zdravá a udržitelná volba potravin byla pro spotřebitele snadná“, výsledná zpráva Strategického dialogu také vyzývá k posílení iniciativ pro přechod k většímu podílu rostlinných bílkovin. Nevětší evropská zemědělská organizace Copa – Cogeca se podle evropských médií ve svém stanovisku k připravované Vizi pro budoucnost zemědělství a potravinářství (oficiální Vizi by měla předložit Evropská komise dne 19/02/2024, Vize by měla být založena na stanoviscích a doporučeních Strategického dialogu) ale od doporučení Strategického dialogu vzdaluje, a to jak ve svých nových pozicích k zemědělství, tak k potravinářství. Copa – Cogeca schválila svá doporučení k Vizi na konci listopadu 2024, zveřejněna byla ale teprve v polovině prosince 2024. V oblasti zemědělských doporučení Copa – Cogeca uvádí, že by Evropská Unie měla přímé platby zachovat, a to zejména ve formě přímých plateb vyplácených na plochu. Přestože Strategický dialog, kterého se Copa – Cogeca účastnila také, doporučil posun ve stravování směrem k rostlinným bílkovinám, Copa – Cogeca ve svém vlastním stanovisku zdůraznila zásadní roli živočišných potravin v lidské výživě. Podle Copa – Cogeca by také měl být umožněn rozvoj všem chovatelům všech hospodářských zvířat. Místo značení welfare zvířat na potravinách Copa – Cogeca podpořila rozšíření povinného označování původu na všechny potraviny. Copa – Cogeca dále vyzývá Evropskou komisi k tomu, aby zastavila do konce roku 2025 prodej pod cenou a aby zajistila ochranu pro názvy potravin živočišného původu tak, aby nemohly být zneužívány jejich rostlinnými imitacemi.

FOODNET.CZ/23. 12. 2024

Evropský účetní dvůr k označování potravin

Evropský účetní dvůr (EÚD) vydal dne 25/11/2024 zvláštní zprávu o označování potravin v EU. EÚD zjistil, že označování potravin v EU může spotřebitelům pomoci přijímat lépe informovaná rozhodnutí při nákupu potravin, existují ale významné mezery v právním rámci EU a slabé stránky v oblasti monitorování, podávání zpráv, kontrolních systémů a sankcí. To vede k tomu, že spotřebitelé se setkávají s etiketami, které jsou matoucí nebo zavádějící, nebo kterým ne vždy rozumí. EÚD proto doporučuje Komisi řešit mezery v právním rámci EU pro označování potravin, s větším úsilím analyzovat postupy v oblasti označování a přijmout taková opatření, aby byli spotřebitelé schopni označování potravin lépe porozumět. Zpráva dále popisuje nedostatky v oblasti právního rámce EU, monitorování spotřebitelů, kontrolních systémů, sankcí a podávání zpráv a shrnuje různé systémy výživového označování na přední straně obalu a problémy s dobrovolnými informacemi a označování přes internet. Zpráva předkládá několik hlavních doporučení:

- Řešit mezery v právním rámci EU pro označování potravin. Komise by měla proaktivně řešit dosud nepřijatá opatření v nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a v nařízení o tvrzeních, zvláště pokud jde o tvrzení týkající se rostlinných látek a preventivní označování alergenů. Dále by se měla zabývat tématy označování původu a alkoholických nápojů.
- Větším úsilím analyzovat postupy v oblasti označování. Komise by měla proaktivně a pravidelně analyzovat postupy v oblasti označování, kterým jsou spotřebitelé vystaveni, a spolu s členskými státy by měla zlepšit pokyny pro potravinářské společnosti.
- Monitorovat očekávání spotřebitelů a přijmout taková opatření, aby byli schopni označování potravin lépe porozumět. Komise by měla spolu s členskými státy systematicky monitorovat potřeby spotřebitelů a jejich porozumění etiketám a podporovat členské státy v jejich snaze zlepšit, jak spotřebitelé rozumí označování potravin, například pomocí osvětových kampaní nebo příručkou o označování potravin pro spotřebitele.
- Posílit kontroly dobrovolných etiket a internetového maloobchodu prováděné členskými státy. Komise by měla poskytnout členským státům pokyny a příklady správné praxe a podpořit je tak při posilování kontrol dobrovolného označování potravin a internetového maloobchodu.
- Zlepšit podávání zpráv o označování potravin. Komise by měla zlepšit soudržnost údajů oznamovaných členskými státy o kontrolách s významem pro označování potravin a při aktualizaci on-line aplikace systému včasné výměny informací pro potraviny a krmiva zlepšit kvalitu údajů a zvýšit objem informací o označování potravin poskytovaných veřejnosti.

Všechna doporučení by podle zprávy EÚD měla být splněna do roku 2027.

Dokument také zmiňuje, že v současnosti neexistují harmonizovaná pravidla EU, která by definovala pojmy "veganský" a "vegetariánský" ani kritéria určující, zda je produkt vhodný pro vegetariány nebo vegany (například prahové hodnoty pro stopy živočišných produktů). Potravinářské společnosti vyrábějící tyto potraviny mohou dobrovolně používat normu ISO 23662:2021 a existuje několik dobrovolných soukromých systémů certifikace. Komise měla podle nařízení přijmout prováděcí akty o informacích o potravinách ohledně vhodnosti určité potraviny pro vegetariány nebo vegany, ale dosud tak neučinila. Absence pravidel EU v této oblasti proto podle EÚD omezuje spotřebitele při rozhodování, protože se musí spoléhat na různé soukromé etikety a názvy daných potravin. K výživovému značení EÚD uvádí, že existence celé řady národních schémat vede k matení spotřebitelů, doporučil proto harmonizovat systém výživového značení na evropské úrovni.

FOODNET.CZ/3. 12. 2024

EP a dohoda mezi EU a Mercosurem

Předsedkyně Evropského parlamentu Roberta Metsola vyzvala v uplynulém týdnu k vyslyšení obav zemědělců z obchodní dohody mezi Evropskou Unií a Mercosurem, a to zejména s ohledem na probíhající protesty francouzských zemědělců (zemědělské protesty proti Mercosuru ale probíhají také ve Španělsku či Polsku). Podle zatím nepotvrzených informací se Evropská komise může pokusit uzavřít obchodní dohodu s Mercosurem ve dnech 05–06/12/2024, podle Metsoly je ale třeba zajistit čas na reakci na obavy francouzských zemědělců, jednání podle Metsoly musí ještě pokračovat. Francie má v plánu postavit se proti přijetí dohody, kterou po jejím schválení Evropskou komisí a Mercosurem musí potvrdit ještě členské státy EU. Dohoda pak musí být schválena kvalifikovanou většinou členských států, tedy nejméně 15 členskými státy EU zastupujícími alespoň 65 % evropského obyvatelstva. Blokační minoritu mohou tvořit 4 země s alespoň 36 % evropské populace. Francie proto k sobě hledá spojence pro vytvoření blokační minority, podle dostupných informací se k Francii plánuje připojit Polsko, očekává se také podpora Rakouska a Irska. Tyto čtyři země tak plní první část podmínky pro blokační minoritu, tedy potřebný počet zemí, nesplňují ale druhou část podmínky, protože reprezentují jen něco málo přes 26 % evropského obyvatelstva.

FOODNET.CZ/3. 12. 2024

Polští zemědělci protestovali proti dohodě mezi EU a Mercosurem

Polští zemědělci zablokovali dne 23/11/2024 hraniční přechod s Ukrajinou Medyka na protest proti obchodní dohodě mezi EU a Mercosurem, kterou považují za hrozbu pro svou konkurenceschopnost. Blokáda trvala 24 hodin a omezila nákladní dopravu, osobní vozidla ani humanitární a vojenský transport však omezen nebyl. Protest zahrnoval i požadavek na zachování úrovně zemědělské daně z roku 2023, který dosud nebyl vyslyšen. Polský ministr zemědělství Czeslaw Siekierski požadavky zemědělců ohledně obchodní dohody podpořil a polská vláda se tématem bude zabývat na nadcházejícím zasedání.

FOODNET.CZ/3. 12. 2024

Francouzské supermarkety a brazilští potravináři

Jedna z nejvlivnějších brazilských organizací producentů, CNA, oznámila, že podnikne kroky proti všem francouzským supermarketům, které přestanou nakupovat maso ze zemí Mercosuru, tedy z Argentiny, Brazílie, Paraguaye, Uruguaye a Bolívie. Jedná se o reakci na prohlášení francouzských supermarketů, že v případě uzavření dohody mezi EU a Mercosurem přestanou prodávat výrobky Mercosuru. Podle CNA by rozhodnutí mohlo být v rozporu s pravidly hospodářské soutěže.

FOODNET.CZ/3. 12. 2024

Protesty španělských zemědělců

Desítky tisíc španělských zemědělců protestovaly dne 16/12/2024 v Madridu proti obchodní dohodě mezi EU a zeměmi Mercosuru, kterou považují za hrozbu pro evropské zemědělství kvůli nerovným podmínkám konkurence. Zemědělci upozorňují, že nižší výrobní náklady v zemích Mercosuru spolu s méně přísnými regulacemi zvýhodňují dovoz oproti místní produkci. Španělské zemědělské nevládní organizace COAG a Asaja kritizují nejen tuto dohodu, ale i podobné dohody s Chile, Marokem a Novým Zélandem, které podle nich ohrožují příjmy zemědělců a cíl udržitelného zemědělství v Unii. Zemědělci požadují rovné podmínky a zajištění spravedlivého příjmu pro evropské producenty.

FOODNET.CZ/23. 12. 2024

Možný zemědělský rozpočet Ukrajiny po vstupu do EU

Evropský think tank Farm Europe zveřejnil v polovině prosince 2024 několik studií zaměřených na dopad připojení Ukrajiny do Evropské Unie. Studie jsou zaměřeny komodity cukr, řepka, slunečnice a obiloviny. Podle Farm Europe by Ukrajině po připojení do Evropské Unie mohlo připadnout až 20 % celounijního rozpočtu pro Společnou zemědělskou politiku, a to s ohledem na plochu zemědělské půdy na Ukrajině. V roce 2022 dosahovala rozloha ukrajinské zemědělské půdy 41,3 milionu hektarů, což z ní činí největší zemědělskou velmoc na evropském kontinentu, přičemž 45 % ukrajinské zemědělské půdy tvoří úrodné půdy bohaté na humus, takzvané černozemě. Farm Europe také upozornilo na skutečnost, že pouhých 20 největších ukrajinských zemědělských společností ovládá 14 % zemědělské půdy v zemi. Kombinace výše zmíněných faktorů a dalších aspektů vede podle Farm Europe k tomu, že jsou ukrajinské farmy konkurenceschopnější než farmy v Evropské Unii, a to o 19 – 39 % (v závislosti na sektoru).

FOODNET.CZ/23. 12. 2024

Vinařství
Třetí země

Američtí kupci zaujímají přední místo na světovém trhu s kvalitním vínem

Podle výroční zprávy společnosti Liv-ex se američtí kupci poprvé podíleli na nákupu kvalitních vín největším procentem, ale vzhledem k tomu, že se na obzoru rýsují cla Trump 2.0, zůstává trh nejistý. V roce 2024 tvoří kupující z USA 34,8 % celosvětových kupujících, což je nárůst z 25,7 % v roce 2023, a poprvé tak mají největší podíl na nákupech a zároveň jsou jediným regionem, v němž celková hodnota nákupů vzrostla oproti roku 2023 o působivých 16,0 %. Zpráva však uvádí, že s nástupem Trumpa do Bílého domu v lednu 2025 vzrůstá nejistota, naopak cla se zdají být jistotou.

Nejnovější zpráva společnosti Wine Cap rovněž upozornila na nárůst poptávky po kvalitním víně v USA, k němuž přispěl posílený americký dolar. Upozornila, že rostoucí výnosy amerických státních dluhopisů byly poháněny očekáváním budoucího zvýšení úrokových sazeb, což přilákalo příliv kapitálu a posílilo americký dolar, a tím posílilo důvěru investorů v hospodářskou politiku USA. To však zároveň vyvolalo obavy z vyšších výpůjčních nákladů a potenciální brzdy hospodářského růstu, přičemž nejistotu vyvolaly i obavy ze zvýšení cel.

Celkově byl rok poznamenán problémy, přičemž všechny hlavní indexy Liv-ex klesly meziročně nejméně o 9 %. Spotřebitelé se nadále vyhýbají riziku a po špičkách se prodírají trhem, který hledá známky dna, přestože obchod zůstává vyšší než v loňském roce o 5,5 %, i při poklesu objemu o 1,9 %. Rok 2024 ▸

získal zpět dynamiku, kterou ztratil v roce 2023, a zaznamenal podobný počet obchodovaných jedinečných vín nebo jedinečných značek – nebo dokonce větší počet – jako v roce 2022. Podíl Bordeaux na obchodování během roku 2024 klesl (přestože Lafite 2019 bylo v průběhu roku hodnotově nejobchodovanějším vínem) a Bordeaux již nepředstavuje sázku na jistotu.

THEDRINKSBUSINESS.COM/ARABELLA MILEHAMOVÁ/11. 12. 2024/JS

Querétaro v Mexiku usiluje o získání zeměpisného označení pro svá vína

Na mexickém Altiplanu, 200 km od Mexico City, usilují vinaři ze státu Querétaro o získání zeměpisného označení pro svá vína. Zatím se jim daří přitahovat turisty. Jde o nejjižnější vinice v Mexiku, nacházejí se 200 km od hlavního města Mexico City. Celkem se jedná o 600 ha, které jsou vysázeny roztroušeně po této náhorní plošině v nadmořské výšce 2000 metrů. Sdružení výrobců Querétaro, které tvoří 34 vinařství, se v roce 2020 rozhodlo požádat o zeměpisné označení. Tím by se zeměpisné označení Querétaro stalo prvním mexickým zeměpisným označením pro víno. Aby byla jejich žádost úspěšná, začali vinaři s pomocí Arkansaské univerzity zjišťovat, jaké odrůdy vysadili, a shromažďovat co nejvíce údajů o půdě, počasí, klimatu, terroir atd. Mexiko má již 60 zeměpisných označení, ale ani jedno pro víno! Patří mezi ně káva z Veracruzu, tequilla a sotol (lihoviny z rostliny rostoucí na severu země) a talaveras z Puebly (keramika). Při výrobě vína není doposud nutné dodržovat jiná pravidla než ta, která stanovila OIV, jejímž členem je země od roku 2016. Zeměpisná označení na lahvích znamenají jen velmi málo. Vína z Baja California, Chihuahua nebo dokonce Chile mohou být mísena ročníky z mexického Altiplana a dokonce být jako taková prezentována.

VITISPHERE/MATHILDE HULOTOVÁ/6. 12. 2024/JS

První předběžný odhad sklizně na jižní polokouli

Do začátku sklizně hroznů na jižní polokouli zbývá jen několik měsíců a začínají se objevovat prognózy a dojmy, co by mohla příští sklizeň přinést. V polovině prosince zveřejnila hlavní jihoafrická organizace zabývající se obchodem s vínem – South Africa Wine – své první prognózy úrody na rok 2025. Předpovídá zlepšení objemů oproti letošnímu roku, kdy produkce (8,8 mil. hl) byla o 5 % nižší než v roce 2023 a o 13 % nižší než pětiletý průměr. Existuje naděje na produkci srovnatelnou s rokem 2023, tedy 1,183 mil. tun hroznů, což zůstává druhá nejnižší úroveň za poslední dvě desetiletí. Zásoby vína jsou vyvážené a odpovídají poptávce na mezinárodních a domácích trzích.

Novozélandští producenti v současnosti očekávají dobrou úrodu. Na druhé straně Pacifiku, v Argentině, je výhled na ročník 2025 v současnosti rovněž pozitivní. Zvýšení objemů v příštím roce by umožnilo argentinským operátorům zajistit jejich velký návrat na mezinárodní scénu. Kvůli ekonomické krizi v Argentině nebyly jejich ceny konkurenceschopné.

VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/13. 12. 2024/JS

Další nízká úroda pro Jihoafrickou republiku?

Jihoafrická vinařská společnost (SAW) zveřejnila předběžnou prognózu sklizně pro ročník 2025 v Jihoafrické republice. Podle prognózy se očekává sklizeň přibližně o 7 % vyšší než v roce 2024, na úrovni 1,18 mil. tun sklizených v roce 2023. I to však byla malá sklizeň, druhá nejmenší za poslední dvě desetiletí. Vegetační období těžilo z příznivého průběhu zimních srážek a mírného jara, které podpořily rovnoměrné rašení a zdravý růst révy. I když se plocha vinic v zemi nadále zmenšuje, současné podmínky a odolnost pěstitelů ukazují na kvalitní sklizeň hlavních odrůd. Zásoby v odvětví jsou vyrovnané a odpovídají poptávce na světovém i domácím trhu. Předpovědi sklizně sestavuje společnost Vinpro ve spolupráci s organizací SAWIS (South African Wine Industry Information and Systems). Zveřejnění dalšího odhadu je naplánováno na leden 2025.

WEINWIRTSCHAFT/13. 12. 2024/JS

Produkce, prodej a stav zásob vína v Austrálii

Společnost Wine Australia včera zveřejnila zprávu o produkci, prodeji a zásobách australského vína v roce 2024, která zdůrazňuje, že nízká sklizeň 2024 v zemi přispěla ke snížení zásob o 10 % na konci finančního roku 2024. Ve vinařském roce 2023/24 dosáhla produkce vína něco málo přes jednu miliardu litrů, což představuje 8% nárůst ve srovnání s rokem 2022/23, takže se jedná o druhou nejmenší vykázanou produkci za posledních 17 let a 16 % pod desetiletým průměrem 1,24 miliardy litrů. Podprůměrná produkce ročníku 2024 byla způsobena kombinací sezónních faktorů a ekonomických a tržních podmínek. V mnoha regionech to byla další obtížná sezóna s vydatnými dešti a záplavami, rozsáhlými větrnými podmínkami, které ovlivnily kvetení, a suchým jarním počasím, které vedlo k chladným nocím a poškození mrazem. Výsledek však pramenil také z úmyslných rozhodnutí pěstitelů révy vinné a vinařských podniků o snížení produkce, která byla vyvolána současnými ekonomickými a tržními podmínkami ovlivňujícími poptávku po víně. Celkový nárůst o 8 % oproti roku 2022/23 byl tvořen 20% zvýšením produkce bílého vína, které bylo částečně kompenzováno 2% poklesem produkce červeného vína. Podíl bílého vína na produkci se tak zvýšil ze 46 % na 51 % – poprvé za posledních 12 let převýšila produkce bílého vína v Austrálii produkci červeného vína. Tato změna odráží úpravy, které odvětví provedlo, aby čelilo nadměrné nabídce červeného vína.

Menší objem produkce znamenal, že prodej převýšil produkci, což přispělo k 10% snížení zásob k 30. červnu 2024 a odpovídajícímu snížení poměru zásob k prodeji, který klesl o 14 % na 1,82. Ten tak u bílého vína klesl pod svůj desetiletý průměr, zatímco u červeného vína zůstal o 15 % nad svým desetiletým průměrem, přestože za poslední dva roky klesl o 23 %. Poslední údaje ukazují, že zásoby se pohybují správným směrem, ale je to spíše způsobeno nízkou produkcí než růstem prodeje. Jakékoli zvýšení výroby pravděpodobně povede k opětovnému nárůstu zásob, pokud nedojde k odpovídajícímu zvýšení prodeje. To se týká zejména červených odrůd.

Celkový objem prodeje australského vína na exportních a domácích trzích činil 1,08 miliardy litrů. V porovnání s rokem 2022/23 se jednalo o pokles o 1 %, přičemž prodej na domácím trhu i na vývoz vykázal velmi malý pokles. Přestože se vyrobilo více bílého vína než červeného, byl prodej bílého vína v roce 2023/24 zastíněn prodejem červeného vína, a to ▸

v důsledku 4% nárůstu vývozu červeného vína. Objem vývozu do Číny vzrostl v hospodářském roce 2023/24 z jednoho milionu litrů na 32 milionů litrů (5 % celkového vývozu vína), z čehož téměř veškeré (96 %) bylo červené stolní víno. To pravděpodobně představuje opětovné zásobení trhu australským vínem po dlouhé absenci a nemusí se nutně rovnat konečnému maloobchodnímu prodeji.

WINETITLES.COM.AU/12. 12. 2024/JS

Australská vína čelí poklesu prodeje

Nejnovější zpráva, kterou vydala společnost Wine Australia tento měsíc, odhaluje tlaky, kterým čelí australský vinařský sektor. I když byla celková letošní produkce (10,4 mil. hektolitrů, resp. 1,43 mil. tun hroznů) o 8 % vyšší než loni, došlo k poklesu o 16 % ročně oproti desetiletému průměru (12,4 mil. hl). Kvůli historicky nejnižší úrovni v roce 2023 pokračuje australské vinařské odvětví v dlouhodobém snižování objemu výroby vína. Čína může nabídnout určitý oddech, ale není to všelék. Zpracovatelé omezili nákup hroznů bez smlouvy a stanovili výnosové stropy, pěstitelé selektivně snížili vstupy, nesklízeli hrozny, ponechali vinice svému osudu, upřednostnili bílé odrůdy na úkor modrých a klučili vinice. Navíc letos poprvé od vinařského roku 2011/2012 překonala produkce bílých vín produkci červených.

Rozsah klučení je však v současnosti méně významný, než se očekávalo, ale část vinic bylo vyklučeno a nahrazeno jinými plodinami, jako je ovoce a zelenina, nebo přeměněno na stavební pozemky. Někteří se vrátili k pastvinám, ale i k plantážím olivovníků. Ale stále je nabídka hroznů vyšší než poptávka, což udržuje ceny nízké. A pokud výnosy nebudou kontrolovány, produkce by mohla přesáhnout 1,4 milionu tun, což by opět vedlo k přebytkům a nárůstu zásob, pokud nedojde k odpovídajícímu zvýšení prodeje.

Pozitivní vývoj prodaných objemů není v tuto chvíli na pořadu dne. Celkový prodej za rok 2023/2024 byl 10,8 mil. hl, což je pokles o 0,7 % ve srovnání s rokem 2022/2023 a 11 % ve srovnání s desetiletým průměrem (12,1 mil. hl). Vývoz v roce 2023/2024 stagnoval na úrovni kolem 6,19 mil. hl, což je nejnižší úroveň za posledních dvacet let. Přitom dodávky do Číny se zvýšily z 10 tis. hl na 320 tis. hl. Představují však sotva třetinu maxima zásilek z roku 2017/2018. Velmi pravděpodobně ale tento nárůst zčásti odpovídá vytváření zásob v „kanálu" velkého trhu po delší nepřítomnosti a nemusí nutně odrážet prodej na maloobchodní úrovni. Čínské ekonomice se nedaří, čínští velkoobchodníci jsou opatrní při nákupu vína. Chtějí mít jistotu, že je mohou dále prodat. Obnova čínského trhu bude trvat déle, než se očekávalo.

VITISPHERE/SHARON NAGELOVÁ/20. 12. 2024/JS

Pěstitelé hroznů v největší australské vinařské oblasti žádají při senátním vyšetřování o změny

Pěstitelé vinné révy vystoupili v senátním vyšetřování a požádali o zavedení povinného kodexu chování, který by jim zajistil spravedlivé ceny za jejich produkci. Stalo se tak po čtyřech letech cenových nabídek vinařských společností, které jsou stovky dolarů pod výrobními náklady na tunu. Další slyšení se bude konat začátkem příštího roku. Senátní šetření týkající se kodexu odvětví se konalo v jihoaustralském městě Renmark Riverland a byli vyslechnuti jednotliví pěstitelé, zpracovatelé a odvětvové organizace z vinařského oboru. Volají po tom, aby se dobrovolný kodex stal povinným.

Pěstitelé chtějí spravedlivé ceny produktů, jasné normy pro hodnocení kvality a zavedení sankcí. Ceny zveřejněné v prosinci naznačují, že pěstitelům bude nabídnuto 120 až 150 australských dolarů (1 800 Kč až 2 300 Kč) za tunu hroznů odrůdy Shiraz, náklady jsou přibližně 300 dolarů (4 550 Kč) za tunu. V letech 2005 a 2016 proběhla senátní šetření, která podpořila zavedení povinného kodexu, ale obě tehdejší vláda nepodpořila. Vzhledem k blížícím se federálním volbám na začátku příštího roku bude záležet na tom, kdo se ujme moci, zda výzvy pěstitelů hroznů vyslyší. Podle pěstitelky Amandy Dimasové je toto rozhodnutí klíčové pro přežití odvětví. „Pokud nepřejdeme na povinný kodex, pak budeme nadále ztrácet naše zemědělce kvůli sebevraždám, depresím a bankrotům," řekla. „Je to kvůli nízkým výkupním cenám". Pan Perrin vyzval k tomu, aby povinný kodex zahrnoval požadavek na včasné stanovení orientačních cen, aby se podniky mohly připravit na nadcházející sezónu. Uvedl, že současná úprava znamená, že pěstitelé nevědí, jaké ceny jim budou nabídnuty, až do druhého prosincového týdne, což je už velmi blízko před sklizní. „Prosil bych vás, aby ceny musely být zveřejněny na konci září," řekl pan Perrin.

Senátorka za Zelené Barbara Pococková uvedla, že při vyjednávání mezi zpracovateli a pěstiteli hroznů existuje nerovnováha sil a že nyní je „čas jednat". Téměř 70 % rmutu v zemi pochází z vinic v okolí Murray-Darling Basin, který se prodává především pro velkovýrobu. Velkovýrobní zpracovatelé hroznů se brání tím, že konkurence mezi vinaři je velká a nemají možnost jednostranně určovat ceny hroznů pro pěstitele nebo ceny vína pro spotřebitele. Navíc existuje strukturální převis nabídky nad poptávkou a není jisté, že to povinný kodex změní.

ABC.NET.AU/WILL HUNTER A SHANNON PEARCEOVÁ/13. 12. 2024/JS

Monitorovací zpráva o vinicích Nového Zélandu

Nižší výnosy a snížená cena hroznů odrůdy Sauvignon blanc spolu s 6% nárůstem provozních nákladů znamenaly v modelu NZ pro hospodářský rok 2023/2024 výrazný pokles ziskovosti. Zpráva o tom, kterou vypracovalo Ministerstvo pro primární průmysl a Svaz vinařů NZ, využívá finanční údaje z 50 vinařství k vytvoření reprezentativního modelu, který sleduje trendy v oblasti příjmů, výdajů a ziskovosti. Ekonomický přebytek modelu pěstování moštových hroznů v roce 2023/24 činil 4 755 NZD (66 570 Kč) na produkční hektar, což je o něco více než v roce 2020/21, ale druhý nejnižší provozní zisk pro model od roku 2011/12. Zisk byl ovlivněn nízkými výnosy, snížením cen hroznů a zvýšenými náklady. Mnohé také znepokojovala vysoká úroveň zásob vína z ročníku 2023.

RURALNEWSGROUP.CO.NZ/3. 12. 2024/JS

Jak udržitelnost pomohla Novému Zélandu vybudovat vinařské odvětví zaměřené na export

V roce 1993 mělo novozélandské vinařské odvětví vizi zvýšit do roku 2000 ▸

vývoz vína ze 41 milionů na 100 milionů dolarů. Tato odvaha před více než třiceti lety zasévala semínka, která nastartovala novozélandské vinařství na cestě k vytvoření programu udržitelného pěstování révy vinné na Novém Zélandu, který v roce 2025 oslaví tři desetiletí.

V roce 1995, po zkoumání mezinárodních možností v předchozím roce, byl zaveden rámec nového programu udržitelnosti, který byl později pojmenován Sustainable Winegrowing New Zealand (SWNZ). V roce 2002 činil vývoz vína 246 milionů dolarů, což výrazně překročilo původní cíl stanovený v roce 1993. V té době se do programu zapojilo více než 100 pěstitelů a 10 vinařství. V roce 2004 byly zavedeny nezávislé audity pro pěstitele a o dva roky později byly zavedeny i pro zúčastněné zpracovatele. Další milník nastal v letech 2007/2008: vytvoření loga značky, které bylo možné získat pro víno pouze v případě, že 100 % hroznů a vinařských zařízení bylo certifikováno společností SWNZ. V roce 2008 dosáhl vývoz novozélandského vína 800 milionů dolarů.

Program SWNZ se zaměřuje na šest klíčových oblastí: změnu klimatu, vodu, odpady, ochranu rostlin, půdu a lidi. Během třiceti let se SWNZ vyvinul v nezávisle auditovaný program, který nyní certifikuje 96 % plochy novozélandských vinic a přibližně 90 % objemu produkce vína. Tato míra účasti vinařů i výrobců vína odlišuje tento program jako jediný svého druhu na světě. V roce 2024 přesáhl vývoz novozélandského vína 2 miliardy dolarů.

WINETITLES.COM.AU/3. 12. 2024/JS

Vývoz vína z EU do pevninské Číny výrazně klesá, uvádí nová zpráva

Eurostat zveřejnil předběžné údaje o vývozu vína z osmi evropských producentských zemí do Kanady, Číny, USA a Spojeného království během prvních devíti měsíců letošního roku. Údaje naznačují, že zájem po dovozu v Číně meziročně klesá.

Podle údajů Eurostatu poklesl dovoz řeckých vín do pevninské Číny v letech 2024/2023 v hodnotovém vyjádření o 76 %, zatímco dodávky maďarských, portugalských a francouzských výrobků se snížily o 55 %, 22 % a 13 %. Výsledky z amerického trhu však byly pozitivnější: Italský vývoz se meziročně zvýšil o 8 %, přičemž jej předstihlo Německo, které zaznamenalo 9% nárůst. Nicméně hrozící „Trumpova cla" po výsledku amerických voleb mohou vést k obchodní válce mezi USA a EU, což by jistě poškodilo výrobce z EU. Mezitím došlo také ke znatelnému poklesu vývozu do Spojeného království, přičemž dodávky rakouského vína se meziročně snížily o 31 %. Kromě toho se vývoz portugalských a francouzských značek snížil o 21 %, resp. 9 %. Z osmi sledovaných zemí zůstaly pouze Itálie a Německo na stabilní úrovni 0 % růstu hodnoty ve Spojeném království.

Podle IWSR spotřeba vína na tradičních kontinentálních evropských trzích již několik desetiletí klesá, přičemž jako dvě hlavní příčiny jsou uváděny rostoucí trend umírněnosti a rostoucí konkurence jiných kategorií.

HARPERS.CO.UK/JAMES LAWRENCE/11. 12. 2024/JS

Je Tibet novým Napa Valley? Nová kniha zkoumá vznikající vinařskou oblast

Brendan Galipeau provádí etnografickou studii regionu, který čínská vláda překřtila na „Shangri-La". Hrozny se v regionu, který čínská vláda překřtila na Šangri-La, staly výnosnou plodinou. Pohraniční oblast v jihozápadní Číně, kterou čínská vláda přejmenovala na „Šangri-La", by se mohla stát příští světovou vinařskou špičkou. Je to téma nové knihy Crafting a Tibetan Terroir: Winemaking in Shangri-La, kterou napsal Brendan A. Galipeau, přednášející v programu environmentálních studií na Binghamtonské univerzitě. Galipeau, vzděláním antropolog, poprvé navštívil tento region jako student v roce 2007 a viděl, že horské zemědělské podniky na popud vlády vyměnily pšenici a ječmen za hrozny. Během svého magisterského studia se tam vrátil v rámci projektu financovaného Národní vědeckou nadací, který hodnotil dopad výstavby přehrad na kulturu, živobytí a ekonomiku Tibeťanů podél řeky Mekong.

V 19. století přišli do tibetských nížin francouzští a švýcarští katoličtí misionáři a křesťanské rodiny v jednom městě začaly vyrábět mešní víno pro církevní účely. „Každá rodina v této komunitě si víno vyrábí sama a prodává ho turistům. Někteří z nich začali mnohem sofistikovaněji stáčet víno do lahví a prodávat je po celé zemi, ale primárním trhem je turistický trh," řekl Galipeau. Rok poté, co čínská vláda přejmenovala region Šangri-La, aby přilákala etnoturistiku, zavedla v roce 2002 pěstování révy vinné jako tržní plodiny. Od té doby se domácí produkce této první katolické vesnice rozšířila do celého regionu. Tradičně se rodiny v regionu věnovaly pastevectví, pěstování obilí a chovu jaků a skotu. V létě stěhovaly zvířata na pastvu do hor a v zimě je přiváděly zpět do vesnic v údolí, kde je krmily plevami z obilí. Čínská vláda zpočátku považovala cestovní ruch a vinařství za způsob, jak zmírnit chudobu tím, že nahradí samozásobitelské zemědělství integrací do čínské společnosti.

Je tu i další výhoda. Vzhledem k velikosti čínské ekonomiky a počtu obyvatel se očekává, že Čína nakonec ve spotřebě vína předstihne většinu ostatních zemí. Před vládním zásahem proti úplatkářství a nadměrnému luxusu v roce 2012 již země ovládla trh s nejdražšími víny z Bordeaux na světě, uvedl Galipeau. Stále dovážejí hodně vín střední třídy, a aby uspokojili poptávku, rozšířili svoji vlastní produkci. V roce 2012 vstoupil na scénu francouzský luxusní konglomerát Louis Vuitton Moët Hennessy (LVMH), podle jehož odhadu mají klima a půda v Shangri-La potenciál pro výrobu červených vín špičkové kvality. Společnost LVMH vyváží přibližně dvě třetiny tibetských vín do Evropy a USA a zbývající třetinu prodává v Číně. Vína Moët Hennessy jsou velmi drahá, obvykle se prodávají za 300 dolarů za láhev. Existují i menší podniky, například francouzský emigrant žijící v Šanghaji podniká v Číně již více než 30 let a díky rodinnému zázemí v oblasti vína založil ve spolupráci s místními vesničany úspěšné vinařství. Tyto butikové podniky obvykle prodávají svá vína na domácím trhu, ale vyvážejí je i do zahraničí. Celkově se jedná o rostoucí odvětví.

Vinařství přineslo do této tibetské oblasti významné kulturní změny. Přechodem na pěstování révy vinné jako výnosné plodiny rodiny prodaly svá zvířata a přešly k usedlejšímu způsobu života. Většina komunit v nížinných údolích nyní nakupuje rýži na trhu, místo aby pěstovala vlastní obilí. Komunita spolupracující s LVMH z toho má ekonomický prospěch. Pokud se obyvatelé rozhodnou, mají právo pracovat na vinici a kromě příjmů z nájemní smlouvy s francouzskou firmou si vydělat i mzdu. Pronájmem své půdy Francouzům na 50 let vydělávají více peněz než kdyko-

li předtím, když každoročně pěstovali hrozny a prodávali je státem podporovaným vinařstvím.

Nová plodina přináší i nevýhody. Zatímco špičkové provozy jako LVMH jsou ekologické, ostatní se spoléhají na chemické pesticidy a hnojiva. Někteří obyvatelé regionu se proti tomu ohradili, včetně buddhistů a ekologů, kteří se obávají dopadu na posvátnou krajinu a ekologii regionu. Jedná se o jednu z biologicky nejrozmanitějších oblastí mírného pásma na Zemi, kde se nacházejí staré lesy a buddhistická poutní místa.

BINGHAMTON.EDU/JENNIFER MICALEOVÁ/26. 11. 2024/JS

Korejci s rostoucí poptávkou sáhli po levných vínech

Levná vína získávají v Jižní Koreji na popularitě, protože spotřebitelé, kteří si uvědomují cenu, se obracejí k lahvím z přímých zdrojů, jejichž cena je nižší než 10 000 wonů (168 Kč) za láhev. Maloobchodníci této poptávky využívají a nabízejí cenově výhodné varianty, které podtrhují rostoucí polarizaci trhu. Společnost Shinsegae L&B, největší korejský dovozce vína patřící konglomerátu Shinsegae Group a jeden z 50 největších dovozců vína v Asii, nabízela během akce „Squeak Day" chilské víno G7 za pouhých 4 470 wonů (75 Kč). I při běžné ceně 7 900 wonů (133 Kč) zůstává G7 jedním z nejdostupnějších vín na trhu. Od svého debutu před pěti lety se ho prodalo více než 2 miliony lahví. Tento trend odráží vývoj i v sousední Číně.

Jihokorejský trh s vínem během pandemie rychle rostl a podle celních údajů zdvojnásobil hodnotu dovozu z 259 milionů USD v roce 2019 na 580 milionů USD v roce 2022. V roce 2023 však dovoz poklesl o 12 % v důsledku nadměrné nabídky vín. Znalci odvětví tvrdí, že trh se více polarizoval, přičemž poptávka se rozdělila mezi prémiová vína a cenově výhodné varianty. Mladí jihokorejští spotřebitelé jsou díky své vyšší toleranci k alkoholu obzvláště citliví na cenu. Vína s cenou nad 2,5 eura mají často problémy s prodejem. Během pandemie převládala v prodeji drahá kvalitní vína. Nyní trh dospěl, jeden segment stále vyhledává prémiová vína a druhý se přiklání k cenově dostupným červeným vínům s vysokým obsahem alkoholu. Jihokorejský trh s vínem je příkladem křehké rovnováhy mezi hodnotou a luxusem.

VINO-JOY.COM/4. 12. 2024/JS

Společnost Heineken expanduje na tchajwanský trh s nepivním alkoholem

Heineken, mezinárodní pivovarnická společnost se sídlem v Nizozemsku, minulý čtvrtek oznámila svůj vstup na trh nepivních alkoholických nápojů na Tchaj-wanu uvedením šumivého vína a lihovin, aby rozšířila vliv své značky. Společnost Heineken působí na Tchaj-wanu již více než 20 let a v roce 2022 se stala prvním mezinárodním pivovarem, který zde vlastní místní pivovar. Jeho krok odráží pozitivní výhled na tchajwanský trh s nepivními alkoholickými nápoji. Podle údajů tchajwanského ministerstva hospodářství se whisky a víno v posledním desetiletí trvale řadily na první dvě místa mezi dováženými alkoholickými nápoji podle hodnoty, což podporovalo růst poptávky. Údaje IWSR navíc ukázaly, že v posledních pěti letech dosáhla roční míra růstu dováženého šumivého vína na Tchaj-wanu 9,7 %. Kromě toho tchajwanská celní správa uvedla, že hodnota dovozu šumivého vína vzrostla z 3,889 milionu USD v roce 2014 na 6,921 milionu USD v roce 2023, což odráží výrazné tempo růstu o 79,77 % za deset let.

Heineken uvede na tchajwanský trh tři vína: Nederburg, Pongrácz a Bernini Classic, přičemž dvě posledně jmenovaná jsou šumivá. Bernini Classic, suché šumivé bílé víno s obsahem alkoholu 4,5 %, je baleno v obalu podobném pivní láhvi, je navrženo tak, aby oslovilo mladší spotřebitele a bylo vhodné jak pro osobní požitek, tak pro společenské příležitosti. Všechny tři značky vín pocházejí od společnosti Distell Group Holdings, jihoafrického výrobce vína a lihovin. Společnost Heineken oznámila akvizici společnosti Distell v roce 2021 za 40,1 miliardy jihoafrických randů (26 miliard USD) a akvizici dokončila v roce 2023.

Objem dovozu vína na Tchaj-wan však v posledních dvou letech vykazoval klesající tendenci. Podle celních údajů se objem vína dováženého na Tchaj-wan v nádobách o objemu 2 litry nebo méně snížil v roce 2023 oproti roku 2022 o 5,58 %. Dovoz šumivého vína na Tchaj-wan se však zvyšuje. Díky teplému počasí na Tchaj-wanu a relativně nízkým daním spotřebitelé rádi utrácejí za šumivá vína, jako je Prosecco, která jsou cenově poměrně dostupná.

VINO-JOY.COM/MORRIS CAI/10. 12. 2024/JS

Gruzie dodala do Ruska rekordní množství vína

Rusko v prvních 11 měsících roku 2024 nakoupilo z Gruzie vína za rekordních 176 milionů dolarů (4,25 mld. Kč), čímž zajistilo dvě třetiny růstu globální poptávky po místním alkoholu, uvedla agentura RIA Novosti s odvoláním na analýzu gruzínských celních údajů. Agentura upřesňuje, že v lednu až listopadu Rusko zvýšilo dovoz gruzínského vína o 12 % oproti stejnému období loňského roku. Přitom ostatní světová poptávka po gruzínském víně se zvýšila pouze o 4 % a činila 86,1 milionu dolarů. Rusové tak zajistili dvě třetiny gruzínského vývozu.

GAZETA.RU/АНАСТАСИЯ НОВИКОВА/25. 12. 2024/JS

V Rusku varovali před zdražováním alkoholu

V Rusku se očekává zvýšení cen veškerého alkoholu, a to nejen kvůli zvýšení spotřební daně. Pavel Šapkin, vedoucí Centra pro rozvoj národní alkoholové politiky a předseda Národního svazu na ochranu práv spotřebitelů, pro server Ura.ru uvedl, že zvýšení cen alkoholu vláda naplánovala již na tři roky dopředu. Poznamenal, že od 1. ledna 2025 se očekává zvýšení cen všech druhů alkoholu – vína, piva a lihovin. Šapkin upřesnil, že v souladu se zákonem a příkazy ministerstva financí budou obchody povinny aktualizovat cenovky s ohledem na zvýšení sazeb spotřební daně a minimálních cen. V opačném případě mohou přijít o licenci bez soudního řízení. Dodal, že má smysl nakupovat alkohol na sváteční stůl s předstihem. Podle jeho názoru se ceny dovážených vín zvýší v důsledku zvýšení spotřebních daní a cel a postupně se budou zvyšovat i nadále v důsledku kolísání měny a inflace. Podle prognóz odborníka mohou ceny dovážených vín v zimě vzrůst až o 20 %. Výkonný ředitel společnosti Fort wine trading Alexander Lipilin 25. listopadu ▸

uvedl, že ceny alkoholu mohou po Novém roce vzrůst o 10–15 %.

GAZETA.RU/ПАВЕЛ ХРУЩЁВ/13. 12. 2024/JS

Rusko může omezit prodej zařízení na výrobu pálenky

Ministerstvo zdravotnictví Ruské federace vypracuje návrhy na omezení maloobchodního prodeje zařízení na pálenku v rámci realizace koncepce snižování spotřeby alkoholu. Informuje o tom agentura RIA Novosti s odvoláním na tiskovou službu ministerstva. Ministerstvo zdravotnictví plánuje zavést regulaci prodeje destilačních zařízení palíren, včetně omezení jejich maloobchodního prodeje v závislosti na kapacitě, a také zákaz dálkového obchodu s destilačními přístroji a jejich reklamy. V pátek ruská vláda schválila akční plán na realizaci koncepce snižování spotřeby alkoholu v Rusku. Jeho hlavním cílem je snížit spotřebu alkoholu a s ní spojené negativní důsledky.

GAZETA.RU/КИРА БАТДАЛОВА/13. 12. 2024/JS

Britské vinařské odvětví získalo vládní dotaci na projekt robotiky

Průkopnický robotický projekt, který bude sloužit britskému vinařskému odvětví, získal od vlády finanční prostředky ve výši více než 475 tisíc liber, potvrdila společnost WineGB. Společnost Autopickr se sídlem v Cambridge, která nedávno získala ocenění za inovace v zemědělství na soutěži 2024 Robotics and Automation Awards za své autonomní roboty pro zemědělské využití, si klade za cíl vytvořit sofistikovaného robota, který dokáže napodobit ruční sběr hroznů a také pomáhat při zelené sklizni a při řezu.

V současné době většina strojních sklízečů mechanicky sráží bobule a hrozny, což znamená, že celé hrozny lze sklízet pouze ručně, avšak mnoho výrobců vína, trvá na použití celých hroznů. Společnost Autopickr spolupracuje na projektu, který je podporován programem Innovate UK a programem Defra pro inovace v zemědělství, s vinařstvím Coopers Croft v Suffolku a společností WineGB. Společnost v současné době vyvíjí nového robota s názvem „Vinny“, který bude schopen vykonávat na vinici více úkolů. Již dříve vyvinula oceněný automatický sklízeč chřestu, který chce upravit tak, aby vzniklo řešení využitelné na vinicích. Robot se dokáže pohybovat po svazích, pracovat ve výšce zóny hroznů a díky jedinečnému systému umělého vidění rozlišovat mezi nezralými a zralými hrozny a sbírat celé zralé hrozny.

V letošním roce počet vinic ve Spojeném království poprvé překročil hranici 1 000 a dosáhl počtu 1 033. Plocha vinic nyní podle vládních údajů činí 4 209 hektarů, což představuje nárůst o 123 % za deset let. Zaměstnávají 17x více lidí na hektar než tradiční zemědělství na orné půdě. V britském vinařském odvětví pracuje 2 300 osob na plný úvazek a dalších 8 300 osob je zaměstnáno sezónně nebo na částečný úvazek. Tento robot má pomoci ve vinicích s pracovními problémy, aniž by byla obětována kvalita.

THEDRINKSBUSINESS.COM/ARABELLA MILEHAMOVÁ/12. 12. 2024/JS

Trh vínem v členských státech EU

Pokles spotřeby alkoholu ve Francii je způsoben vínem

Studie francouzské organizace Observatoire Français des Drogues et des Tendances Addictives (OFDT) zjistila, že objem prodeje čistého alkoholu v loňském roce klesl o 3,8 % oproti roku 2022 na šest milionů hektolitrů čistého alkoholu. Tento propad byl způsoben především meziročním poklesem objemu prodeje vína o 4,2 %, což vyšlo na 5,42 litru čistého alkoholu na osobu starší 15 let. Ani objem prodeje lihovin se nevyhnul poklesu, a to o 3,9 % na 2,19 litru na obyvatele, který legálně konzumuje alkohol. Objem prodeje piva zaznamenal nejmenší pokles o 2,6 % na 2,6 litru na osobu. Prodej vína se na celkovém objemu prodeje alkoholických nápojů ve Francii v roce 2023 stále podílel 52 %, prodej piva 25 % a lihovin 21 %.

Podobně jako v předchozích letech prodej piva nadále převyšoval prodej lihovin, což dokazuje posun spotřebitelů k pivu. Podle studie se spotřeba alkoholu u dospělých ve Francii v roce 2023 snížila o 13 % od roku 2021 a o 7,5 % oproti údajům z roku 2022. U sedmnáctiletých klesla denní spotřeba v letech 2017–2022 o 31 %, zatímco měsíční spotřeba klesla o 14 %. OFDT ve svém prohlášení uvedla, že výsledky ukazují změnu způsobu, jakým Francouzi konzumují alkohol. Konzumace je méně často každodenní a častěji se vyznačuje nárazovou konzumací alkoholických nápojů, zatímco preference konzumace se stále častěji zaměřují na pivo a méně často na víno.

JUST-DRINKS.COM/FIONA HOLLANDOVÁ/6. 12. 2024/JS

Biovíno ve Francii stagnuje

Plocha ekologického vinohradnictví ve Francii se v loňském roce zvýšila o 1,6 %, zároveň však poprvé poklesla plocha ekologického zemědělství. Do konce září 2024 se vzdalo ekologického zemědělství 340 vinařů, zatímco nově přibylo 390 certifikovaných podniků. Po dvaceti letech růstu tvoří nyní ekologický způsob pěstování téměř 22 % francouzských vinic, zatímco v roce 2010 to bylo jen 6 %. V současné době má Francie největší plochu biovinic v Evropě a dosahuje tržeb v celkové výši 1,5 miliardy eur, z nichž třetina se získává vývozem.

Vzhledem k současným výzvám hrozí, že tento úspěšný příběh už končí. Po boomu v letech 2018 až 2020 a jeho nárůstu o 20 % ročně se nyní obchod musí vyrovnávat s přebytkem produkce biovína, i u něj nabídka předbíhá poptávku, spotřebitel není tak rychlý jako vinaři. Přestože se biovíno prodává více prostřednictvím přímého prodeje a méně prostřednictvím velkých obchodních řetězců, prodej kvůli inflaci značně trpí. V neposlední řadě loni výrazně zpomalily tempo konverze obtížné klimatické podmínky.

WEINWIRTSCHAFT/12. 12. 2024/JS

Trh s biovínem v Okcitánii není v rovnováze, ale je na tom lépe než konvenční produkce

Biovíno v Okcitánii je krizí zasaženo méně než zbytek francouzského vinařského odvětví a je optimistické, pokud jde o trhy, které může rozvíjet a posilovat, včetně supermarketů. Plocha certifikovaných ekologických vinic (12 000 ha ve Francii v roce 2023, z toho 3 400 ha v regionu Okcitánie) i objem biovína (171 300 hektolitrů na národní úrovni, z toho 58 800 hl v regionu Okcitánie) pomalu stále narůstají. Biovína se z 38 % celkové hodnoty vyváží, přímý prodej tvoří ▸

31 % a prodej přes supermarkety jen 8 % hodnoty, ale představuje 23 % objemu prodaného biovína ve Francii. Budoucnost francouzští vinaři dále vidí ve vývozu a přímém prodeji, ale narůstající produkce se bude muset odbýt v supermarketech.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/5. 12. 2024/JS

Šampaňské ve Francii ztrácí půdu pod nohama

Prodej šampaňského ve velkých a středních francouzských supermarketech klesl od začátku roku o 13,5 %. To odpovídá poklesu o 1,77 milionu lahví. V hodnotovém vyjádření činí pokles 8,2 %. Vyplývá to ze studie oddělení ekonomického monitoringu Comité Champagne. Potvrzuje se tak již dlouhodobý trend. Studie poukazuje na to, že ještě v roce 2018 se šampaňské podílelo na prodeji 25 % a v současnosti tvoří pouze 14,8 % šumivého vína. Naopak prodej francouzských (CHOP a CHZO) a zahraničních šumivých vín zaznamenal ve stejném období mírný nárůst. V objemu vzrostly o 1 a 0,9 % a v hodnotě o 3,2 a 4 %. Francouzská a zahraniční šumivá vína zvýšila od začátku roku svůj podíl na trhu z 23,8 % na 30 %, resp. z 10 % na 19,2 %. Mezi dováženými šumivými víny je ve Francii jednoznačně nejoblíbenější Prosecco. V tomto segmentu činí jeho podíl na trhu 65,6 %, tj. dobré dvě ze tří lahví, následuje španělská cava, jejíž podíl činí dobrou čtvrtinu – 24,6 %. Zvláště špatný vývoj ve Francii je pravděpodobně způsoben také prudkým nárůstem tamních cen. Ceny šampaňského ve Francii vzrostly v období od října 2023 do konce září 2024 o 6,6 %.

WEINWIRTSCHAFT/19. 12. 2024/JS

2 500 demonstrantů pochodovalo v Carcassonne s „utlumeným hněvem připraveným k výbuchu“

Na výzvu departementního svazu vinařů regionální vinaři připomněli vládě a ministryni zemědělství naléhavou potřebu pomoci s peněžními toky vinařským podnikům na konci svých sil. Kritizovány byly také ceny, za které víno nakupují obchodníci s vínem. Podle četníků se akce 30. listopadu v Carcassonne zúčastnilo 2 500 demonstrantů, včetně poslanců parlamentu a místních radních z regionu Aude. Přestože cílem nebylo dosáhnout rekordního počtu 6 000 demonstrantů, který byl zaznamenán před rokem v Narbonne, měla celodenní akce především připomenout ministryni zemědělství Annie Genevardové, že je třeba přijmout naléhavá a důrazná opatření.

Cílem bylo připomenout prázdné pokladny, cynismus těch, kteří využívají krize, a směšně nízké výkupní ceny, které nepokrývají naše náklady, stejně jako vládě připomenout „nesplněné sliby“. Po „nejmenší sklizni století, destilaci 3 milionů hektolitrů, vyklučení 27 450 ha vinic, které má přijít“, je vinařství přímo obviňováno z „neuctivých, politováníhodných a nepřijatelných“ cenových návrhů a ze zastavení trhu s vínem. Obchodníci byli důrazně varováni: „Dokud ceny vína nebudou držet krok s inflací, vyhlásíme válečný stav!“ Kritizovány byly také marže restaurací. Mezi požadovaná opatření finanční pomoci patří automatická sleva na dani z neobdělávané půdy, obálka ve výši 3,5 milionu eur na příspěvky na sociální zabezpečení a mobilizace nouzových fondů. Očekává se také, že zvláštní nouzový fond ve výši 25 milionů eur ročně po dobu tří let pomůže restrukturalizovat vinařská družstva, které „jsou na konci svých sil“.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/30. 11. 2024/JS

Klučení vinic v Languedoc-Roussillonu

Definitivní redukce vinic se bude blížit 100 % v řadě obcí regionu Midi, kde bude do léta 2025 vyklučeno 15 000 hektarů, z toho 50 % s CHOP a 45 % s CHZO, přičemž v regionu Midi se předpokládá, že od nynějška do léta 2025 dojde celkem k redukci vinic o 10 %. Ve vinařském regionu bylo zaregistrováno 3 000 žádostí o definitivní vyklučení při sazbě 4 000 EUR/ha na 15 000 ha (tj. 59 milionů EUR, neboli 54 % všech žádostí ve Francii). V poptávce po klučení naprosto převažují modré odrůdy (87 % v Languedoc-Roussillon a 84 % celonárodně).

Zatímco se hodně mluví o sociálních plánech pro vinaře na konci kariéry a bez vyhlídky na odprodej jejich celoživotního díla, definitivní ukončení činnosti vyklučením všech jejich vinic představuje 4000 ha, tedy 25 % celkové poptávky v Languedoc-Roussillon. Na druhou stranu 44 % žadatelů vyklučí méně než 25 % svých ploch. O spuštění dočasného klučení se stále ještě vyjednává v Bruselu.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/13. 12. 2024/JS

Poptávka po klučení vinic ve Francii je soustředěná především na vinice členů vinařských družstev

V důsledku krize budou dvě třetiny prostředků z národního plánu klučení soustředěny na vinice členů vinařských družstev, které celkem tvoří 40 % plochy vinic Francie. Z 27 461 hektarů vinic, pro které bylo do 13. listopadu požádáno o definitivní klučení, je 17 088 ha vázáno na družstevní vinaře. To představuje 62 % rozpočtu ve výši 109,85 milionu EUR. Nadměrné zastoupení svědčící o potřebě sociálního plánu pro členy družstev, ale rozdělení není geograficky rovnoměrné. Poptávka členů družstev po klučení je nejvyšší u družstev v Lot-et-Garonne (88 % poptávky oblasti) a Vaucluse (81 %) a nejnižší v Lotu (25 %).

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/12. 12. 2024/JS

Nejnižší přijatelná cena za Côtes-du-Rhône je 120 €/hl

Na tiskové konferenci v Avignonu stanovili zástupci obchodu s vínem z údolí Rhôny únosnou cenu červeného Côtes-du-Rhône. Cílem bylo urychlit práce na reformě 4. verze zákona Egalim 4. Výsledkem je minimální cena 120/hl, za kterou by se měla prodávat nebalená červená regionální vína Côtes-du-Rhône, jak na tiskové konferenci 3. prosince oznámil předseda Svazu vinařů Côtes-du-Rhône. Zástupci vinařů z údolí Rhôny tak chtějí nepochybně vyvinout tlak na vládu tím, že s příchodem ročníku 2024 na trhy hlasitě a jasně prosazují tuto minimální cenu. „Pokud bude vláda i nadále hrát mrtvého brouka, produkce se ujme vedení,“ trvá na svém předseda. V současné situaci je nezbytné zajistit příjem producentů, dodal.

Svaz vinařů tak zhruba před deseti lety spustil observatoř výrobních nákladů, která rovněž zaznamenává transakce umožňující zveřejnění měsíční průměrné ceny. Na základě výrobních nákladů ▸

ve vinici a průměrné ceny červeného Côtes-du-Rhône na trhu nebaleným vínem během roku 2023/2024 byla vypočtena minimální cena 120 EUR/hl. To je cena umožňující další existenci. Současně je třeba připravovat světlejší červená vína a podpořit rostoucí poptávku po bílých vínech.

VITISPHERE/PAUL COSTE/4. 12. 2024/JS

Víno z Bordeaux za méně než 3,33 eura za láhev likviduje jeho výrobce

Zatímco láhve vína z Bordeaux, které stojí méně než 2 eura, se letos dostaly na titulní stránky novin, výrobní náklady jsou podle výpočtů Zemědělské komory mnohem vyšší. Tím spíše, že se malé výnosy stávají normou.

Ekonomický referenční systém bordeauxských vinařů (Référentiel économique du vigneron bordelais), který vypracovala Zemědělská komora Gironde, přesně modeluje výrobní náklady na láhev vína s označením AOC Bordeaux a ukazuje rozdíl mezi nákladovou cenou „bečky“ (*900 l) červeného vína (1 447 eur ve velkém pro 40hektarové konvenční vinařství při 3 300 keřích/ha a sklizni 50 hl/ha, 2 189 eur při ekologickém hospodaření a sklizni 35 hl/ha) a tržní cenou této bečky (917 a 1 472 €/bečka) od srpna do listopadu 2024 podle meziprofesních průzkumů. *Přepočet v Kč na litr sudového vína: náklady 40/61 Kč/l a příjmy 25,50/41 Kč/l. Při snížení výnosu o 1 hektolitr na hektar se produkční náklady zvýší o 2 %. Poslední větší výnosy v Bordeaux často pocházejí z roku 2016 (s průměrem 52 hl/ha), přičemž pětiletý průměr je obzvláště nízký (38,4 hl/ha v konvenčním a 32,1 hl/ha v ekologickém zemědělství).

Rozdíl, který najdeme v lahvích na regálech: zatímco láhev červeného Bordeaux pro zemědělskou komoru zobrazuje plnou cenu (víno + marketing marketing) 3,33 €/0,75 l (83 Kč) za konvenční a 3,94 €/0,75 l (99 Kč) za bio, letos jsme svědky propagační nabídky za 1,64 € (41 Kč) pro konvenční a 2,99 € (75 Kč) pro bio (prodejní cena pro spotřebitele včetně logistických nákladů, marže zprostředkovatele a distributora atd., což dále snižuje zaplacenou cenu pro víno samotné).

*Jedna „bečka“ v Bordeaux = 4 barrique = 4 × 225 l = 900 l

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/4. 12. 2024/JS

Je třeba dát dohromady 70–80 % objemu volně ložených vín s označením AOC z Bordeaux, aby bylo možné stanovit cenu

V Bordeaux je 300 obchodníků s vínem, ale pouze na 5 z nich připadá 80 % nákupů vína ve velkém. V úterý 17. prosince v Saint-André-et-Appelles zahájil Stéphane Gabard, prezident AOC Bordeaux, své setkání v regionu Foyen a říká pravdu: vinařský sektor v Bordeaux čelí rozsáhlé krizi, jejíž reakcí je klučení a ukončení činnosti. To jsou však pouze okamžitá řešení a nemůžeme krizi vyřešit bez toho, abychom zmapovali situaci. Zvyšování povědomí mezi velkými maloobchodníky za účelem zastavení nákupů za „zvýhodněné ceny“ stále přináší jen malé výsledky a vedlo pouze k meziprofesnímu prohlášení, které považuje obchod s vínem pod 1 000 EUR za bečku (900 l) za nepřijatelný (cena červeného Bordeaux byla od srpna do listopadu 2024 v průměru 925 €/bečka). Stéphane Gabard zastává názor, že se musí přejít od uvědomění k nátlaku. Projekt Egalim 4 (zákon o cenách pokrývající náklady včetně mzdy) sice běží, ale není s kým diskutovat – vláda je v demisi.

Další pákou by mohlo být vytvoření organizace producentů (OP), která by měla „koncentrovat nabídku a vybudovat kolektivní obchodní strategii. Ty existují v jiných francouzských zemědělských odvětvích, ale od reformy v roce 2013 ne u vína. Toto téma je citlivé pro nezávislé vinaře, kteří se v zásadě staví proti vytvoření OP ze strachu, že budou evropské dotace monopolizovány OP obecně a družstvy zvláště. AOC Bordeaux zvažuje OP pro trh nebaleným vínem. Pro stanovení ceny je nutné dát dohromady 70 až 80 % objemu volně loženého vína AOC Bordeaux. Pokud mluvíme o ceně, to není to, co víno prodává, musí existovat rovnováha mezi nabídkou a poptávkou, zdůrazňuje Stéphane Gabard.

To vše se děje i přes nízké sklizně (v letech 2023 a 2024 proběhly dvě historicky nízké sklizně, kdy se sklidilo o polovinu méně hroznů než před 15 lety), destilační kampaně (v roce 2020 kvůli kovidu a 2023–2024 v souvislosti s válkou na Ukrajině) a klučení (10 000 hektarů vyklučených v roce 2024). Na vině je prudký a trvalý pokles spotřeby.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/18. 12. 2024/JS

Burgundsko a Beaujolais v pohybu

Francouzský Výbor pro označení původu vín na svém zasedání 28. listopadu rozhodl o opětovném otevření žádosti o vymezení AOC Bourgogne a Coteaux Bourguignon v regionech Burgundsko a Beaujolais. Současně zahájila činnost komise, která se má zabývat rozdělením příslušných označení. Ta má vyřešit starý spor, který začal 29. dubna 1930 rozhodnutím civilního soudu v Dijonu, v němž byla vymezena vinařská oblast Burgundsko. V té době byl do departementu Rhône zahrnut také arrondissement Villefranche-sur-Saône, protože Beaujolais bylo historicky považováno za burgundskou vinařskou oblast.

V následujících desetiletích však probíhaly ostré diskuse o tom, do jaké míry jsou vinaři z Beaujolais oprávněni produkovat burgundské odrůdy, jako je Pinot noir, Chardonnay a Aligoté, a jak mají být tato vína označována. Do sporu se dostali burgundští tradicionalisté, ale také vinaři z regionu Mâconnais sousedícího s Beaujolais na jedné straně a burgundské obchodní domy a Asociace burgundských výrobců v Beaujolais (APBB, Association des Producteurs de Bourgogne en Beaujolais), kteří stále požadují větší liberalizaci. Podle APBB se nyní 45 % vinic Crémant de Bourgogne nachází v departementu Rhône a obhospodařuje je 618 vinařů. Zároveň byla v roce 2011 zakázána produkce bílého burgundského v Beaujolais (600 hektarů Chardonnay) ve 45 z 96 obcí. Aligoté bylo zakázáno úplně. Pravidla pro výrobu Bourgogne Rouge z odrůdy Pinot noir v Beaujolais jsou stále velmi kontroverzní. Naděje, že by se spor mohl tentokrát vyřešit, jsou velké.

V této souvislosti dochází také k pohybu kolem označení dvou nových podapelací: Bourgogne-Dijon a Beaujolais Pierres Dorées. První z nich má zahrnovat vína vyrobená ve 23 obcích, které tvoří větší oblast „Dijon Metropole“. Patří sem také vinaři z obcí Dijon, Daix, Plombières-les-Dijon, Talant a Corcelles les Monts z centrálních a severozápadních čtvrtí městské oblasti. Pays du Beaujolais des Pierres Dorées se naopak rozkládá asi 30 kilometrů severně od Lyonu od hranic Tarare až po Villefranche-sur-Saône. Odpovídající označení AOC Beaujolais Pierres Dorées by bylo 13. označením Beaujolais.

WEINWIRTSCHAFT/STEFAN PEGATZKY/13. 12. 2024/JS

Nové Premiers Crus v Burgundsku

Ve francouzském regionu Burgundsko ocenil Národní institut pro označení původu (INAO) čtyři nové lokality „premier cru“. Pro dvě AOC – Pouilly-Loché a Pouilly-Vinzelles – 18. listopadu 2024 ministerské vyhlášky definují nové požadavky na produkci. Obě AOC se nacházejí v burgundském podoblasti Mâconnais, přičemž Loché se rozkládá na 32 hektarech a Vinzelles na 52 hektarech vinic. Pouilly-Loché získá novou lokalitu premier cru, a to Les Mûres (7,09 hektaru), zatímco Pouilly-Vinzelles získá tři nové premier crus: Les Longeays (7,5 hektaru), Les Pétaux (2,76 hektaru) a Les Quarts (12,45 hektaru).

Podle Bureau Interprofessionnel des Vins de Bourgogne (BIVB) je tento krok vyvrcholením dlouholeté spolupráce s INAO, která začala v roce 2006 podrobnou geologickou studií složení půdy a terroiru a také výzkumem historického významu pozemků a lokalit. Obě apelace jsou osázeny výhradně odrůdou Chardonnay a nejslibnějším lokalitám na jílovito-vápencovém podloží byl nyní udělen status Premier Cru. V rámci současného povolení v Mâconnais byly zpřísněny předpisy pro výrobu: ruční sběr je povinný, stejně jako limit výnosu 58 hektolitrů na hektar, zatímco u vín s označením AOC je to 60 hektolitrů na hektar. Používání herbicidů na vinicích je zakázáno, což podle BIVB „odráží závazek našich vinařů ke kvalitě a odpovědnosti vůči životnímu prostředí“. Všechna vína Premier Cru musí zrát nejméně do 1. července roku následujícího po sklizni a první Premiers Crus mohou být uváděna na trh od 15. července 2025.

WEINWIRTSCHAFT/4. 12. 2024/JS

Tři francouzská vína s CHZO chtějí klesnout na 6 % obj. alkoholu

Národní institut pro původ a kvalitu (INAO) loni v dubnu schválil částečnou dealkoholizaci vín s chráněným zeměpisným označením (CHZO) na minimální hladinu 6 % obj. alk. (oproti současným 8,5 až 9 %), což vzbudilo zájem tří organizací ODG (Organismes de Défense de Gestion). Jejich správní rady nedávno schválily žádosti o změnu specifikací vín s CHZO Atlantique, Comté Tolosan a Pays de la Loire, které budou předloženy počátkem roku 2025 s cílem co nejdříve vyrábět řadu nízkoalkoholických vín s CHZO, pokud možno už z příští sklizně. Vzhledem k současnému trendu odklonu od vína by měla „vína s CHZO 6°“ umožnit nabídnout dostupnější a modernější produkt mladým spotřebitelům, kteří jsou více nakloněni pití piva, které má podobný obsah alkoholu. Nabídka částečně dealkoholizovaných vín s CHZO by měla umožnit proniknout na nové trhy. Předpokládají jejich jednoduchý, svěží a ovocitý profil s vysokými nároky na senzorické vlastnosti. Tato částečně dealkoholizovaná vína budou posuzována ke schválení před dealkoholizací i po dealkoholizaci. Nesmí se vyskytnout žádné závady. „Nepřinese to revoluci na celém trhu s vínem, ale přidá to další strunu na přídi.“

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN A PATRICK TOUCHAIS/19. 12. 2024/JS

Vinaři z Loiry kontrolují svou uhlíkovou stopu

Společnost Interloire zpřístupňuje nástroj Wine Pilot všem vinařstvím v údolí Val de Loire, aby získala celkový přehled o uhlíkové stopě tohoto odvětví a našla způsoby, jak ji snížit. Vinaři, obchodníci a družstva v údolí Val de Loire dostanou k dispozici speciální nástroj pro měření a řízení své uhlíkové stopy. Společnost Interloire oznámila zavedení platformy Wine Pilot, kterou společně vyvinuly společnosti Adelphe a Positive Solutions a která umožňuje každému podniku vypočítat jeho aktuální emise skleníkových plynů a navrhnout plán na jejich snížení. Díky řadě ukazatelů budou moci provozovatelé vinařství promítnout různé scénáře dekarbonizace (obaly, hospodaření s energií atd.). Týmy v oddělení prognózování společnosti InterLoire spolupracovaly se společností Wine Pilot na definování dvoufázového rámce spuštění, který má pomoci co největšímu počtu lidí se s platformou seznámit. V posledních několika týdnech až do konce prosince 2024 se pilotní fáze účastní přibližně třicet dobrovolných firem a místních partnerů, kteří se snaží nástroj nakonfigurovat. Testují platformu Wine Pilot, aby nástroj přizpůsobili realitě vinic na Loiře. Od ledna 2025 k ní budou mít přístup všichni loirští vinaři, obchodníci a družstva.

VITISPHERE/MARION BAZIREAUOVÁ/3. 12. 2024/JS

Itálie dosáhla dohody o dealkoholizaci

Italský návrh zákona o dealkoholizaci vín byl vylepšen a překonal poslední překážku. Chybí už jen podpis ministra zemědělství. Konference mezi státem a regiony jej schválila 18. prosince 2024. Italská unie regionů (Unione Italiana Vini, UIV) oznámila, že její pozměňovací návrhy byly do návrhu zapracovány. Nyní návrh čeká jen na podpis ministra Lollobrigidy.

Bude možné provádět dealkoholizaci v oddělených prostorách, ale ve stejném závodě, kde probíhá výroba a stáčení vína. Kromě toho návrh zákona uznává, že „vedlejší produkt získaný pomocí membránové technologie může být použit k jiným účelům než k výrobě bioetanolu“. V předchozím návrhu zákona ministerstvo zemědělství ještě doporučovalo výrobu bioetanolu. UIV však požadovala, aby hydroalkoholová látka získaná touto technikou byla denaturována a likvidována v souladu s platnými předpisy o životním prostředí. Vzhledem k tomu, že extrakt má extrémně nízký obsah alkoholu (mezi 0,5 % a 5/6 %), je jeho využití neekonomické a velmi obtížné.

Navzdory téměř tříletému zpoždění oproti konkurentům z jiných zemí EU nyní italské vinařské odvětví doufá, že rychle dožene nastupující segment trhu.

WEINWIRTSCHAFT/19. 12. 2024/JS

Spumante překonává hranici 1 miliardy lahví

V roce 2024 překročí výroba a prodej italských šumivých vín poprvé hranici jedné miliardy lahví. Podle průzkumů společného ekonomického monitoru UIV (Unione Italiana Vini) a Ismea, servisního institutu pro zemědělský trh, bude do konce roku dosaženo nárůstu o 8 % na 1,015 miliardy lahví. Jen mezi Vánocemi a Novým rokem se v Itálii a ve zbytku světa spotřebuje 355 milionů těchto lahví (+7 %). Na tomto růstu, který činil 251 milionů lahví (+8 %), se podílel především exportní trh. Prodej na domácím trhu bude na konci roku 104 milionů lahví (+2 %). Pro srovnání, společnosti UIV a Ismea hlásí pokles v prodeji šampaňského ve výši –8 %.

Pokračující trend koktejlů na bázi spumante zrychluje prodej na klíčových ▸

exportních trzích. Móda spritzů se rychle šíří také například v různých státech USA. Podle odhadů Economic Monitor bylo na celém světě namícháno přibližně 2,8 miliardy koktejlů s Proseccem a dalšími italskými šumivými víny Charmat. Jen pro Spritz & Co. bylo použito přibližně 340 milionů lahví.

Podle UIV a Ismea je celkový osmiprocentní nárůst na více než miliardu lahví způsoben především dobrými výsledky Prosecca DOC a Asolo DOCG a také dvouciferným nárůstem prodeje levnějších ostatních šumivých vín (Charmat). Navzdory rozmachu šumivých vín získávaných metodou Charmat bez chráněného označení původu tvoří šumivá vína DOC a DOCG 80 % lahví. Před dvaceti lety se výroba italských šumivých vín omezovala téměř výhradně na pěstitelské oblasti severně od řeky Pád. Mezitím neustálý růst tohoto segmentu motivoval k výrobě bublinek téměř celou Itálii. Ekonomický monitor napočítal 70 DOC a 17 DOCG, které se buď věnují výhradně šumivým vínům, nebo alespoň povolují jejich výrobu. Nedávno se také IGT Toscana rozhodlo začlenit kategorie Spumante a Rosso Frizzante do svých výrobních norem.

WEINWIRTSCHAFT/12. 12. 2024/JS

IGT Toscana uvádí na trh šumivé víno

V budoucnu bude možné vyrábět šumivá a perlivá vína pod hlavičkou IGT (CHZO) Toscana, jak na svých internetových stránkách oznamuje toskánský region. Změna pravidel výroby zahrnuje jak kategorii klasického kvašení v lahvi, tak šumivá vína získaná metodou Charmat. Zpřísní se také předpisy pro označování. V zájmu posílení vazby na region bude povoleno pouze označení IGT Toscana. Doposud byla povolena i verze Toscano, která však připomíná spíše typické toskánské doutníky než víno. Změny navrhlo konsorcium Vino Toscana a region i nejdůležitější odvětvová sdružení již daly své požehnání. Nyní by konsorcium, sdružení zemědělců, družstev a sdružení enologů Assoenologi chtělo co nejdříve získat zelenou od ministerstva zemědělství a Evropské komise. V nejlepším případě vstoupí nová nařízení v platnost od sklizně v roce 2025.

Toskánská vinařství vyrábějí spumante a frizzante vedle tichých vín IGT Toscana již dlouho. Vždyť toto odvětví po léta generovalo nejvyšší růst v italském vinařském sektoru. V Toskánsku mu však chybělo zastřešení a přitažlivost chráněného původu. Při zavedení šumivých vín do výrobních předpisů se zohlední označení Spumante , Spumante di Qualità a Rosso Frizzante. Vzhledem k nárůstu poptávky na domácím i mezinárodním trhu představuje zařazení označení Spumante a Frizzante do IGT Toscana pro vinařství pozoruhodný růstový impuls. Nabízí jim možnost zvýšit produkci a zároveň diverzifikovat svou nabídku. Konsorcium Vino Toscana pracuje pro zájmy toskánských vín IGT již několik let, ale oficiálně bylo uznáno ministerstvem zemědělství až v roce 2023, což mu dává větší prostor pro činnost. Sdružení má 1 594 členů. Celková produkce činí přibližně 95,5 milionu lahví, z nichž 69 % se prodá do zahraničí.

Cesta k navrhovaným změnám pro IGT Toscana byla dlouhá a složitá. Bylo třeba zapojit a přesvědčit všechna odvětvová sdružení. Nakonec se však podařilo učinit první krok k tomu, aby víno IGT Toscana získalo větší přidanou hodnotu. Toto označení původu používá každoročně více než 4 000 výrobců a představuje silnou značku. Je společným bohatstvím celého regionu a zaslouží si ochranu a zhodnocení.

WEINWIRTSCHAFT/10. 12. 2024/JS

Italské Collio hlasuje pro oranžové víno

Na valné hromadě konsorcia Collio DOC ve Friuli se 10. prosince 2024 hlasovalo o zařazení nových kategorií do pravidel výroby. Po dlouhých sporech se většina hlasujících vyslovila jak pro zavedení „Vino da Uve Macerate“ (tj. oranžové víno), tak pro další novou variantu bílého vína vyráběného výhradně z odrůd Tocai Friulano, Ribolla Gialla a Malvasia Istriana. Druhá jmenovaná odrůda byla schválena téměř jednomyslně (97 %), zatímco pro zařazení oranžových vín se vyslovilo 72 % hlasujících. Oranžová vína mají ve Friuli a sousedním Slovinsku dlouhou tradici. Renomovaní vinaři je vyrábějí již desítky let. V Gorici-Oslavii dokonce hrstka vinařů založila v roce 2007 sdružení, které se zaměřuje na oranžová vína odrůdy Ribolla. Do kategorie oranžových vín mají spadat bílá vína, která kvasí na slupkách déle než sedm dní.

Téma nového bílého vína vyrobeného ze tří „autochtonních“ odrůd vedlo mezi vinaři k neshodám. Přísně vzato nelze odrůdu Malvasia Istriana označit za autochtonní odrůdu, ale byla před desítkami let introdukovaná. Navíc právě tato kombinace odrůd byla zakotvena v pravidlech výroby prvního Collio bianco DOC z roku 1964. Od roku 1991 byla škála odrůd v předpisech pro Collio bianco rozšířena až příliš velkoryse a od té doby je povoleno do směsi zahrnovat mezinárodní odrůdy a dokonce i Ryzlink rýnský.

Z bílých odrůd uznaných v oblasti Friuli jsou ze směsi Collio bianco vyloučeny pouze odrůdy Müller-Thurgau a Tramín. Někteří vinaři si stěžují, že Collio bianco tak ztratilo svou identitu. Nyní má být vedle Collio bianco uvedeno i původní cuvée. Podle konsorcia technická komise stále pracuje na definování jeho vlastností, je třeba ještě určit procentuální podíl jednotlivých odrůd a najít název. Podrobnosti by měly být dokončeny nejpozději na jaře 2025.

WEINWIRTSCHAFT/12. 12. 2024/JS

Německo zůstává největším dovozcem vína na světě

Španělské středisko pro sledování trhu s vínem (OeMv) představilo 12. prosince svou pololetní zprávu o světovém trhu s vínem a předních světových dovozcích vína v první polovině roku 2024. Ta vychází z vyhodnocení údajů celních a statistických úřadů zemí dovážejících víno. Podle zprávy se světový obchod s vínem v prvním pololetí mírně zvýšil v objemu o 1,7 % na 49 milionů hektolitrů, ale v hodnotě klesl o 3,3 % na 17,13 miliardy EUR. Poté, co Německo muselo v roce 2022 přepustit první místo v objemu dovezeného vína USA, zůstává i přes mírný pokles o 0,5 % celosvětovou jedničkou s 654,8 mil. litrů, stejně jako v roce 2023. V hodnotovém vyjádření je však Německo až na třetím místě s nákupem za 1,21 mld. € (–7,9 %) za USA s 3,05 mld. € (–3 %) a Velkou Británií (2,1 mld. €, rovněž –3 %). Tento rozdíl lze vysvětlit nízkou průměrnou cenou, za kterou Německo nakupovalo a která v roce 2024 klesla o dalších 7,5 % na 1,85 €/l a je výrazně pod celosvětovým průměrem 3,68 €/l.

Pokud se podíváme na vývoj jednotlivých kategorií vína, v prvních šesti měsících roku rostl v Německu pouze trh ▸

s nebaleným vínem. Zde se dovoz zvýšil o 8,9 mil. l, což odpovídá nárůstu o 2,4 % při průměrné ceně pouhých 0,66 €/l. Naopak výrazný pokles zaznamenalo šumivé víno (–14 % v objemu, –15 % v hodnotě), tiché víno (–3,3 % v objemu, –9,3 % v hodnotě) a bag-in-box 2 až 10 litrů (–4,4 % v objemu, –6,6 % v hodnotě).

WEINWIRTSCHAFT/19. 12. 2024/JS

Německo: DWV požaduje oficiální rámec pro klasifikaci vinic

Německý svaz vinařů (DWV) učinil v prosinci rozhodující krok k zajištění úspěšně zavedených podmínek původu a kvality v německém vinařství. Svaz vedl tři roky intenzivní konzultace se svými členy, včetně sdružení Verband Deutscher Prädikatsweingüter (VDP), na téma klasifikace lokalit. Na základě těchto diskusí DWV nyní rozhodl o rámci pro klasifikaci lokalit. Cílem je vytvořit systém, který definuje označení „Erste Gewächse“ a „Große Gewächse“. Svaz zaslal tento rámec klasifikace lokalit spolkovému ministrovi Cemu Özdemirovi a příslušným ministerstvům ve vinařských spolkových zemích s žádostí o její zavedení.

Podle DWV návrh kromě četných technických podrobností počítá s tím, že výrobci budou vytvářet regionální výbory. Ty mají být rovněž složeny z odborníků z oblasti vědy a vinařství. Regionální výbory by měly nejprve vypracovat příslušnou strukturu pro své chráněné označení původu (CHOP/vinařskou oblast) podle budoucí vyhlášky, kterou se na základě určitých charakteristik a pověsti pěstitelských oblastí pak stanoví CHOP. Ve druhém kroku mají výbory schválit jednotlivé producenty, kteří prokázali svou vhodnost podle různých kritérií. Prezident DWV Klaus Schneider k tomu poznamenal: „Je úspěchem, že jsme se dohodli na systému, který nejen zaručuje zachování cenných termínů, ale také umožňuje jasné a diferencované označení původu v rámci dalšího rozvoje systému románského značení původu.“ Poděkoval také kolegům z Alsaska a Rakouska, stejně jako Svazu vinařů Rheingau a VDP, kteří se podělili o své postupy a zkušenosti. Klaus Schneider si je však zároveň jistý: „Náš návrh poskytuje pouze rámec. Rozhodující bude, jak tento rámec naplní životem ochranářské organizace CHOP a jejich členové.“ Podle DWV chybí v současné vyhlášce k vinařskému zákonu z roku 2021 týkající se Erste a Grosse Gewächse jasná definice původu. Návrh DWV na klasifikaci vinic tuto mezeru vyplňuje.

VDP ve svém prohlášení považuje návrh DWV za důležitý krok vpřed. Podle VDP návrh vytváří základ, ale zásadní je další vývoj, zejména v regionech. Je zapotřebí jasných kritérií, přesného vymezení parcel a standardizované, přísné kontroly na národní úrovni, aby se zabránilo rozmělnění a rozplynutí těchto koncepcí. Nyní je důležité podniknout další kroky s opatrností a zajistit, aby definice „Erste Gewächse“ a „Grosse Gewächse“ trvale přispívaly ke kvalitě a pověsti německého vína a jeho původu. „Přesné, závazné a transparentní obecně závazné právní základy jsou nezbytné k tomu, aby německé vinařství zaujalo v mezinárodním měřítku vedoucí postavení v oblasti kvality a bylo dlouhodobě úspěšné,“ uvedl VDP ve svém prohlášení.

DDW/11. 12. 24/JS

Dlouhodobý vývoj spotřeby sektů v Německu

Na základě aktuálních daňových statistik zveřejnil Spolkový statistický úřad (Destatis) 17. prosince 2024: „37. Jedná se o průměrný počet skleniček šumivého vína, které vypila každá osoba starší 16 let v roce 2023. Podle Destatisu se v Německu v roce 2023 prodalo 267 milionů litrů šumivého vína, což odpovídá necelým 5 lahvím sektu o objemu 0,75 litru nebo 37 skleničkám o objemu 0,1 litru na každou osobu starší 16 let. V porovnání s rokem 2013 je to však o 17 % méně: spotřeba na obyvatele v desetiletém srovnání daňových statistik výrazně poklesla. V roce 2013 vypil každý člověk starší 16 let ještě 6,2 láhve nebo 46 skleniček sektu. Statistiky vycházejí z daně ze šumivých vín, která byla zavedena na šumivé víno, Prosecco (spumante) a šampaňské na počátku 20. století. V roce 2023 vybrala spolková vláda na této dani přibližně 361 milionů eur.

WEINWIRTSCHAFT/18.12.24/JS

Rakousko: Mladá generace určuje trendy ve spotřebě šumivých vín

Jedenáctá analýza trhu, kterou si nechala společnost Schlumberger vypracovat od „Market Institut“ a která se týká spotřeby šumivých vín a nákupního chování Rakušanů, hlásí pozitivní vývoj, zejména mezi mladými konzumenty šumivých vín a v segmentech růžového vína a vína bez alkoholu. Podkladem pro Zprávu o šumivých vínech 2024 je online průzkum provedený v říjnu 2024 na reprezentativním vzorku rakouské populace starší 18 let (1 000 osob).

Frekvence nákupu šumivého vína zůstává v Rakousku vysoká: dvě třetiny obyvatel kupují šumivé víno alespoň dvakrát ročně, 14 % dokonce každý měsíc. Přibližně devět z deseti dotázaných Rakušanů uvedlo, že pije šumivé víno alespoň příležitostně. Tradičně vrcholí silvestrovská sezóna – pro 84 % dotázaných je láhev sektu součástí novoročních oslav. Tento produkt má také dlouhou tradici při zvláštních příležitostech, jako jsou narozeniny (77 %), svatby (71 %) a Vánoce (51 %). Šumivé víno je oblíbené také jako dárek: 50 % respondentů uvedlo, že si láhev sektu bere na silvestrovskou oslavu a 11 % dává láhev jako vánoční dárek. Šumivé víno se však stále častěji mění z příležitostného nápoje na každodenního společníka: čtvrtina dotázaných si ho nyní dopřává i bez zvláštního důvodu.

Trend šumivého vína je tažen především mladou generací: 86 % dotázaných ve věku 18 až 29 let přiznává, že má k šumivému vínu vztah. Tři čtvrtiny konzumentů šumivého vína v této věkové skupině uvádějí, že rádi pijí také růžové šumivé víno. Zejména mladší generace nepije šumivé víno pouze při zvláštních příležitostech a začleňuje požitek ze šumivého vína do svého moderního životního stylu. Rádi také experimentují: každý druhý dotázaný ve věku 18 až 29 let uvedl, že pije také nealkoholické šumivé víno. Tento produktový trend je patrný i ve věkové skupině 40 až 49 let. Více než třetina z nich již konzumuje nealkoholické šumivé víno, přičemž v porovnání s předchozím rokem došlo k 15% nárůstu. Segment nealkoholických šumivých vín, který je do Zprávy o šumivých vínech zařazen až od roku 2022, vykazuje další rostoucí trend z 31 % na 37 % všech respondentů jako spotřebitelů. Pro čtvrtinu všech dotázaných kupujících je důležitý zejména rakouský původ. Ochota spotřebitelů platit zůstává v porovnání s předchozím rokem stejná – průměrná nákupní cena činí 8,50 EUR za láhev v maloobchodě s potravinami a 36,80 EUR v gastronomii.

DER WINZER/12. 12. 2024/JS

Regulace trhu vínem v EU

Nařízení o změnách v enologických postupech

V Úředním věstníku L 2024/3085 ze dne 9.12.2024 vyšlo nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2024/3085 ze dne 30. září 2024, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/934, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o povolené enologické postupy. Dochází ke změnám v příloze I a III nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2019/934 s platností od konce roku 2024, přičemž výrobky z révy vinné vyrobené před změnou mohou být uvedeny do oběhu až do vyčerpání zásob.

JIŘÍ SEDLO, 10. 12. 2024

Biovíno také bez alkoholu

Produkce bio vína bez alkoholu bude brzy možná. Komise EU přijala 13. prosince příslušné nařízení. Na seznam povolených enologických postupů, ošetření a zpracování biovína zařazuje částečné vakuové odpařování a destilaci za účelem dealkoholizace. Oba postupy lze použít samostatně nebo v kombinaci k výrobě dealkoholizovaného vína s obsahem alkoholu nejvýše 0,5 % obj. Při obou postupech nesmí teplota překročit 75 °C a velikost pórů filtru nesmí být menší než 0,2 mikrometru. Destilace musí být prováděna ve vakuu. Dealkoholizace pomocí „membránových technik“, jako je reverzní osmóza, není pro biovíno povolena. Stejně jako u konvenčních vín se dealkoholizace nesmí provádět ve spojení se zvyšováním obsahu cukru v hroznovém moštu. Nařízení vstoupí v platnost 20 dní po zveřejnění v Úředním věstníku EU, které ještě neproběhlo (k 20. 12. 2024).

DDW/20.12.24/JS

Plánované prodloužení lhůty práva na opětovnou výsadbu

Lhůta pro využití práv na opětovnou výsadbu by mohla být obecně prodloužena. Komise EU plánuje dát členským státům možnost prodloužit lhůtu pro povolení práv na opětovnou výsadbu na pět vinařských let (od 1. srpna do 31. července). Podle Komise je cílem poskytnout vinařům více času na analýzu, zda lze vinici znovu osázet jinou odrůdou révy, která je odolnější a lépe přizpůsobená změněným klimatickým podmínkám a trhům. Obecným standardem zůstává, že žádosti o povolení opětovné výsadby musí být podány ve vinařském roce vyklučení. Za současného stavu však mohou členské státy tuto lhůtu prodloužit na maximálně dva vinařské roky.

Udělovaná povolení jsou nyní platná tři roky. Pokud by členské státy využily plánované prodloužené lhůty, prodloužila by se maximální doba pro využití práv na opětovnou výsadbu z pěti na osm let. Tím by se provedlo jedno z doporučení skupiny na vysoké úrovni pro víno. Evropská komise zahájila k plánované změně online průzkum, v němž žádá o připomínky, a který potrvá do 8. ledna 2025. Je možná účast na adrese: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14417-Opetovna-vysadba-vinic-prodlouzeni-doby-platnosti-zadosti-o-povoleni-opetovne-vysadby-po-vykluceni-vinice_cs

V srpnu 2024 vydala Komise EU dvě výjimky ze stávajících pravidel pro opětovnou výsadbu: pro oblasti s narušením trhu a oblasti postižené „velkým suchem a nadměrnými srážkami“. V roce 2024 byla platnost udělených povolení k výsadbě, jejichž platnost končí v letech 2024 a 2025, prodloužena o tři roky.

DDW/20. 12. 2024/JS

Ze zasedání skupiny na vysoké úrovni – Víno 15. 11. 2024 v Bruselu

1. Diskuse o doporučeních k řešení řízení produkčního potenciálu

Většina členských států vyjádřila podporu režimu klučení, i když se názory na jeho provádění, trvání a financování lišily. Některé členské státy byly spokojeny s projednávaným návrhem doporučení, v němž se navrhovalo, aby se pro takový systém využívalo výhradně vnitrostátní financování. Jiné se vyslovily pro možné zapojení finančních prostředků EU ze zemědělské rezervy, které by doplnily vnitrostátní prostředky, zejména pro krátkodobá opatření zaměřená na snížení současného strukturálního převisu nabídky.

Účastníci se shodli na tom, že jakýkoli režim klučení by měl odrážet rozmanitost odvětví vína v EU a vyžadovat jasný rámec na úrovni EU s obecnými podmínkami, který by však členským státům umožňoval flexibilitu při provádění podle jejich konkrétních potřeb.

Širokou podporu získala možnost, aby členské státy mohly v případě potíží na trhu stanovit procentní podíl pro povolení nové výsadby na 0 % plochy vinic, a to na vnitrostátní nebo regionální úrovni.

Mnoho členských států podpořilo prodloužení platnosti povolení k opětovné výsadbě na osm let bez sankcí za jejich nevyužití. U povolení nové výsadby se většina členských států shodla na tom, že by měla být zachována kratší doba platnosti a sankce, aby se zabránilo spekulativním praktikám. Kromě toho byl uvítán návrh na zrušení sankcí pro všechna nevyužitá povolení, která jsou stále platná a byla udělena před rokem 2024, a tento bod bude zohledněn v doporučeních. Širokou podporu získalo také prodloužení maximální povolené doby mezi vyklučením a podáním žádosti o povolení k opětovné výsadbě.

Pokud jde o zelenou sklizeň, některé členské státy ji považují za užitečné opatření k řešení konjunkturálního přebytku produkce a diskuse se zaměřily na možnost usnadnit a optimalizovat tento nástroj stanovením správných ustanovení v právních předpisech o jejich aktivaci a financování.

2. Diskuse o doporučeních pro posílení odolnosti odvětví vůči měnícímu se trhu a jeho přizpůsobení se změně klimatu

Členské státy se na doporučeních obecně shodly, někteří účastníci však požadovali důraznější formulaci, zejména pokud jde o potřebu bránit odvětví před nekalými obchodními praktikami, a to tak, aby byla potřebná opatření v textu jasněji formulována.

Zatímco myšlenka považovat družstva za malé a střední podniky a organizace producentů provádějící operační programy v odvětví vína získala širokou podporu, některé členské státy vyjádřily výhrady a vyjádřily pochybnosti ohledně druhého doporučení. Kromě toho účastníci podpořili koncepci regionálních odvětvových plánů přizpůsobení jako požadavek na zajištění odolnosti investic.

Zmínka v dokumentu o možném zařazení fosfonátu draselného do ekologického zemědělství se setkala se smíšenými reakcemi. Zatímco některé delegace jeho použití rozhodně podpořily, jiné vyjádřily obavy a trvaly na tom, že životaschopnost této látky již byla posouzena. Vzhledem k nedostatku alternativ k používání mědi v ekologickém zemědělství však skupina mohla souhlasit s tím, že doporučí vědecké přehodnocení fosfonátu draselného příslušnou skupinou odborníků (EGTOP).

Pokud jde o systémy řízení rizik a pojištění, zazněl důrazný požadavek na opatření, která by zlepšila přístup pěstitelů k pojištění a vzájemným fondům, a to i prostřednictvím možného zřízení systému zajištění na úrovni EU.

Několik členských států se vyslovilo pro možnost převést nevyužité prostředky z odvětvových intervencí, a to buď prostřednictvím víceletého programování, nebo přerozdělením nevyužitých prostředků na řešení krizových situací.

3. Diskuse o doporučeních pro přizpůsobení odvětví tržním trendům a využití tržních příležitostí

Účastníci podpořili posílení úlohy střediska pro sledování trhu v souvislosti s potřebou rozšířených a bezprostřednějších informací o trhu, ale zároveň zdůraznili, že je třeba zabránit zbytečnému zvyšování administrativní zátěže správních orgánů a hospodářských subjektů, a požadovali homogenitu poskytovaných informací.

Obecně se shodli na potřebě posílit a zjednodušit propagační opatření a věnovat zvláštní pozornost možnostem posílení poskytování informací a propagace s enoturistikou, ačkoli v tomto ohledu nebyly předloženy konkrétní návrhy na další potřeby. Několik členských států však zdůraznilo, že je důležité zachovat v doporučeních zdravotní hlediska jako omezující faktor propagace.

Širokou podporu získalo zavedení nových enologických postupů, zejména u dealkoholizovaných vín a vín s přirozeně nízkým obsahem alkoholu, a zaměření na harmonizované označování těchto produktů, aby se spotřebitelům poskytovaly jasné a konzistentní informace a zároveň se zabránilo sporným údajům a názvům, které by mohly spotřebitele uvádět v omyl.

Významnou podporu získalo také jednotné provádění pravidel elektronického označování a výzva k dokončení právního rámce pro elektronické označování. V otázce konkrétních potřeb však nepanovala shoda, někteří navrhovali bezjazyčné nebo piktogramové digitální etikety, zatímco jiní se vyslovili pro užší sladění pravidel pro označování vína s pravidly pro obecné informace o potravinách pro spotřebitele.

4. Další kroky

Komise vypracuje revidovanou verzi návrhu doporučení a zašle ji zpět vnitrostátním orgánům, a to s dostatečným předstihem před příštím zasedáním.

Na příštím, závěrečném zasedání skupiny na vysoké úrovni by měl být konečný dokument s doporučeními přijat konsensem.

5. Příští zasedání

Příští zasedání se uskuteční 16. prosince.

ZDROJ: EVROPSKÁ KOMISE, DG AGRI

Shrnutí výsledků jednání skupiny na vysoké úrovni pro víno ze strany COPA/COGECA:

- Otevírá se prostor pro financování programů trvalého klučení z fondů EU, i když se upřednostňují programy vnitrostátní,
  - v závěrech stále chybí dočasný režim klučení;
  - v dokumentu stále chybí možnost omezit povolení nové výsadby v oblastech, které využily krizových opatření.
- V rámci odvětvového rozpočtu členského státu je otevřena možnost finanční flexibility pro nevyužité prostředky, aby je bylo možné přesměrovat na jiná opatření v rámci odvětvových opatření. Je zde zmínka o „přerozdělení zdrojů v odvětvovém programu pro víno […] do následujícího roku v případě nevyužitých prostředků".
- U povolení k opětovné výsadbě byla upravena možnost prodloužit dobu mezi vyklučením a opětovnou výsadbou tak, aby v krátkodobém horizontu byla lhůta nižší než lhůta stanovená pro dlouhodobý horizont (5, resp. 8 let), to vše při současném vypuštění administrativní sankce.
  - Umožňuje, aby všechna platná povolení k výsadbě vydaná před rokem 2024 mohla být zrušena bez správního trestu.
  - Pro vinice, které požádají o restrukturalizační opatření, budou platit limity výnosů.
- Modely organizací producentů a družstev jsou pro účely intervencí SZP motivovány tím, že organizace producentů a družstva v odvětví vína jsou považovány za malé a střední podniky (pokud všichni jejich členové mají tento status a většinu z nich tvoří vinaři).
- V oblasti řízení rizik se navrhuje podporovat nástroje pojištění a řízení rizik, posílit vnitrostátní systémy pojištění, rozšířit dostupnost krytí rizik, zlepšit cenovou dostupnost a prozkoumat mechanismy EU pro zajištění nebo souběžného pojištění a přizpůsobit výpočet ztrát změně klimatu.
- Navrhuje stanovit závazné odvětvové adaptační plány na změnu klimatu a na prevenci ztrát na úrodě, na které by měly navazovat podpůrné programy (národní odvětvové plány).
- Zazněl požadavek na „nastavení pružnějších pravidel jak pro zálohové platby, tak pro převod finančních alokací mezi jednotlivými typy intervencí" a využití nevyčerpaných odvětvových prostředků pro nástroje krizového řízení.
- Pokud jde o propagaci, podpora směřuje k „prodloužení doby trvání podpory propagačních opatření, aby se umožni- ▸

la konsolidace trhu“, ale zmínka o veřejném zdraví a důraz na propagaci vína s nízkým obsahem alkoholu v textu stále zůstává.

COPA-COGECA/17. 12. 2024/JS

Tisková zpráva AREV k výsledku jednání skupiny na vysoké úrovni pro víno

AREV blahopřeje Evropské komisi k pokroku, kterého dosáhla skupina na vysoké úrovni. Po prvním zasedání na vysoké úrovni, které se konalo 11. září, se EK podařilo vypracovat konstruktivní shrnutí současné situace evropského vinařství a řešení pro překonání strukturální krize, do níž se toto odvětví již několik let dostává. AREV je potěšeno, že komisař Christophe Hansen vzal naše návrhy v úvahu a naznačil, že chce začlenit tři zásadní body, které naše organizace vznesla:

1. Vytvořit fond pro řešení krizí: Komisař potvrdil, že současný zemědělský fond ve výši 250 milionů eur nemůže reagovat na politické krize, které postihují vinařství. Zavázal se, že požádá své útvary, aby pracovaly na vytvoření skutečného krizového fondu, který by řešil odvetná opatření.

2. Zajištění ziskovosti podniků: Prioritou zůstává, aby se vinaři mohli svou prací důstojně živit. Je nepřijatelné, aby jim administrativní složitost bránila v práci na jejich vinicích a nutila je věnovat drahocenný čas zbytečným a časově náročným procedurám.

3. Podpora přesného zemědělství a rozvoje zavlažování: Tyto činnosti jsou nezbytné zejména v regionech postižených opakovaným suchem. Vinařská turistika musí být rovněž podporována jako nástroj rozvoje venkova.

AREV rovněž trvá na:

- Lepším využití střediska pro sledování trhu: Tento nástroj musí být více rozšířen a využíván. Představuje nepostradatelný nástroj pro posouzení potřeb a zajištění flexibility výroby vína.
- Řízení klučení musí zůstat opatrné a přiměřené: Definitivní klučení musí být používáno střídmě. Závisí na něm přežití velkých vinařských oblastí. Na druhou stranu je třeba zvážit dočasné klučení jako nástroj restrukturalizace a přizpůsobení zemědělských podniků.
- Marshallův plán pro život půdy: Je nezbytné zachovat a oživit vinařské půdy.

Závěrem AREV znovu potvrzuje svou podporu moderního a udržitelného vinařství se zaměřením na precizní zemědělství, rozvoj zavlažování a podporu vinařské turistiky jako nositele rozvoje venkova.

AREV je i nadále plně odhodláno vést dialog s vinařskými regiony a Evropskou komisí na obranu silného a udržitelného evropského vinařství.

AREV/AYNARD DE CLERMONT TONNERRE/17. 12. 2024/JS

EU má plán pro budoucnost vína: CEEV vítá přijetí doporučení skupiny EU na vysoké úrovni pro vinařskou politiku

Během čtvrtého a posledního zasedání skupiny EU na vysoké úrovni pro víno 16. prosince přijala Komise a členské státy za přítomnosti nového komisaře EU pro zemědělství a potraviny Christopha Hansena soubor politických doporučení pro budoucnost odvětví vína v EU. Mauricio González-Gordon, předseda Evropského výboru vinařských podniků (CEEV), vyjádřil nad výsledkem optimismus: „Uvítali jsme vytvoření této skupiny na vysoké úrovni pro víno – chvályhodnou iniciativu Komise –, která se zabývá kritickými problémy, jimž čelíme, a navrhuje nezbytná řešení. Strukturální pokles spotřeby vína zůstává úzkým místem našich problémů a budoucí politiky se musí zaměřit na trhy s vínem a očekávání spotřebitelů. Regulace EU sice nemůže vyřešit všechny problémy, může však vytvořit nezbytný rámec pro to, aby vinařský sektor úspěšně proplul tímto obtížným obdobím.“

CEEV zdůraznil tři klíčové zásady obsažené v doporučeních: Konkurenceschopnost, udržitelnost a odolnost. Podpora EU by měla upřednostňovat hospodářské subjekty investující do odvětví, podporovat inovace a nezaměřovat se na destruktivní opatření. To má zásadní význam pro podporu živého a udržitelného vinařského odvětví.

CEEV zdůraznil, že do přijatých doporučení bylo zahrnuto několik jeho klíčových návrhů, včetně:

- prodloužení platnosti povolení k opětovné výsadbě, prozkoumání strategií pro řízení nadměrných výnosů při současné podpoře zelené sklizně a omezení používání programů klučení;
- větší flexibility při finančním řízení odvětvových programů v oblasti vína;
- zachování silné vývozní strategie EU a posílení propagačních programů;
- posílení opatření pro přizpůsobení se změně klimatu;
- zavedení nových předpisů pro dealkoholizovaná a částečně dealkoholizovaná vína, jakož i pro vinařskou turistiku a prodej na dálku;
- urychlený vývoj harmonizovaného a komplexnějšího elektronického systému označování založeného na bezjazyčném identifikačním systému QR kódů.

Ačkoli to není zahrnuto v doporučeních, CEEV se domnívá, že definice zásad udržitelné produkce hroznů a vína je oblastí, kterou se EU musí teprve zabývat. Ignacio Sánchez Recarte, generální tajemník CEEV, během zasedání vyjádřil konkrétní obavy ohledně navrhovaných doporučení: „Musíme zachovat rovné podmínky, takže nebudeme podporovat politiky, které rozlišují podle právní struktury, například společnosti versus družstva. Těšíme se na spolupráci s Komisí, aby tato doporučení byla co nejdříve rozpracována do konkrétního právního rámce. Bezprostřední prioritou pro toto odvětví je například vypracování nových předpisů pro systémy elektronického značení vína.“

SEVI.NET/18. 12. 2024/JS

Prioritou pro obchodníky s vínem je vytváření hodnoty, nikoli ničení vinic

Obchodníci s vínem žádají Evropskou komisi, aby podpořila obchod a umožnila tak vinařskému odvětví investovat na nových trzích. Například sjednocením QR kódů nebo tím, že by odalkoholizovaný sortiment byl „více sexy“. Závěry a doporučení skupiny na vysoké úrovni pro evropskou vinařskou politiku, které byly zveřejněny v pondělí 16. prosince, byly obecně velmi pozitivně přijaty vinařským odvětvím, který očekává, že se Evropská komise co nejdříve ujme nástrojů klučení, podpory exportu atd. Jedná se o prioritní otázky, ale nuance se u jednotlivých organizací liší. Podle Mauricia Gonzáleze-Gordona, prezidenta Comité Européen des Entreprises Vins (CEEV), „strukturální pokles spotřeby vína zůstává úzkým hrdlem našich problémů a budoucí politiky se musí zaměřit na trhy s vínem a očekávání spotřebitelů“. Jednoduše řečeno, podpora ▸

EU by se měla zaměřit na hospodářské subjekty, které investují do odvětví, nikoli na destruktivní opatření – je třeba se soustředit na trhy a posílit inovace. Například přijetím nových pravidel pro dealkoholizovaná a částečně dealkoholizovaná vína, povolením dalších nových enologických postupů, definováním nových povolených terminologií (např. „víno bez alkoholu“ nebo „víno 0,0 %“) a úpravou celní klasifikace. Také harmonizací současných nástrojů digitálního označování, které byly zavedeny za účelem přístupu k informacím o výživových hodnotách a složení. Výzvou pro obchod zůstává identifikace QR-kódu určeného pro regulační informace s univerzálním symbolem, který umožní obejít požadavky některých zemí na uvedení údaje „složení“ a/nebo „živiny“ v místním jazyce (což vyžaduje překlady a přizpůsobení etiket různým trhům).

VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/20. 12. 2024/JS

EFOW a CECRV vítají doporučení přijatá skupinou na vysoké úrovni pro vinařskou politiku

EFOW a CECRV, reprezentativní organizace vinařských označení původu na evropské a španělské úrovni, poděkovaly EK za práci vykonanou ve skupině na vysoké úrovni pro vinařskou politiku a za její společný přístup a dialog, který umožnil řešit výzvy, jimž vinařský sektor čelí. Pro obě organizace představují doporučení, která 16. prosince přijala skupina na vysoké úrovni na svém posledním zasedání, jasný a pozitivní směr pro budoucnost tohoto odvětví. EFOW i CECRV plně podporují hlavní doporučení skupiny. Zejména to, které se týká zavedení nových opatření k posílení systému povolování výsadby, jakož i posílení různých opatření, která mají členské státy k dispozici a o která mohou žádat, aby reagovaly na hospodářské a klimatické výzvy.

Zdůrazňují rovněž význam, který je v doporučeních přikládán propagaci vína, jež by se měla zlepšit z hlediska řízení a provádění, a zeměpisným označením, která by se měla rovněž posílit. Kromě toho velmi pozitivně hodnotí víceleté řízení odvětvových programů pro víno, které obsahují podpory pro jednotlivá odvětví, neboť to umožní lepší využití dostupných prostředků, zejména v letech, které jsou pro odvětví obtížné, a to zavedením pružnějších pravidel jak pro zálohové platby, tak pro převod prostředků z jednoho opatření do druhého. Přestože existují i další doporučení, která nelze považovat za stejně uspokojivá, celkově je výsledek pro organizace zastupující označení původu pozitivní. Zeměpisná označení potřebují nový evropský právní rámec, aby se mohla přizpůsobit, překonat krizi a vybudovat udržitelnou budoucnost s novými příležitostmi.

TECNOVINO.COM/PROSINEC 2024/JS

Dočasné klučení vinic nebude?

Ludovic Roux, viceprezident vinařské skupiny COPA-COGECA a viceprezident pro Evropu organizace Vignerons Coopérateurs de France: „Dočasné klučení jako takové nelze provádět tak, jak jsme chtěli. Máme však nástroje, které nám umožní se k němu přiblížit“. „Jinak už to, že došlo k zorganizování skupiny na vysoké úrovni pro evropskou vinařskou politiku, bylo velmi dobré. Jsme velmi rádi, že se ubírá správným směrem.

Důležité je posílit prostředky řízení trhu, přičemž se jasně vrací slovo klučení.“ Přístup ke klučení ze státních prostředků je důležitý i pro další země, například Španělsko a Itálii. Důležité je také zapsání možného využití evropských fondů na financování klučení do budoucí SZP, aby bylo možné rozdělit větší částky a přijmout opatření na evropské úrovni, což by umožnilo větší kontrolu nad jejich využitím na územní úrovni. Možnost stanovit na 0 % žádosti o povolení nové výsadby v oblasti, kde probíhá klučení, má rovněž velký význam. Stejně jako prodloužení platnosti povolení k opětovné výsadbě na 5 let. Existuje také rozpočtová flexibilita s možností převést nevyužitou obálku z jednoho roku do druhého. Důležitá je také zmínka o posílení zemědělců v hodnotovém řetězci, je třeba posílit organizace producentů (PO) a družstva. Skutečnost, že družstevní vinařství lze považovat za malé a střední podniky, je velmi důležitá. Nelze na jedné straně požadovat, aby se družstevní vinařství strukturovala tak, aby se stala konkurenceschopnějšími, a na druhé straně jim odpírat přístup k určitým typům podpor, jako by byly velkými podniky. Družstevní vinařství je stále sdružením malých zemědělců. Je třeba, aby měli přístup k finančním prostředkům, ne více a ne méně než kdokoli jiný. S obchodníky s vínem to bylo vždy složité. Vignerons Indépendants jsou v této věci velmi napjatí, protože nechtějí, aby PO umožňovaly přístup k dalším podporám. Nechceme další dotace, chceme, aby organizace producentů posílily hodnotový řetězec flexibilními a účinnými nástroji. Potřebujeme silný právní akt, který zajistí, že naše pozice, které se neliší, budou zaručeny.

Dočasné klučení, které prosazujeme, nebude možné v požadované podobě. Mohou však existovat metody, jak se k němu přiblížit. Prodloužení doby platnosti povolení k opětovné výsadbě z 2 na 5 let mezi vyklučením a opětovnou výsadbou poskytne určitou volnost (s 8 lety do zahájení produkce hroznů). Německo žádá, aby se osoba, která vyklučí pozemek, zavázala, že po dobu 5 let nebude znovu vysazovat a pozemek využije pro biodiverzitu, přičemž tyto rostliny mohou být hrazeny z veřejné podpory, která bude stanovena. Není to sice úplně to dočasné klučení, které chceme (tím, že nedostaneme peníze spojené s vyklučením na začátku, ale že budeme dostávat podporu po dobu několika let), ale je třeba na tomto tématu pracovat. Zdá se, že je možné najít řešení. Je politováníhodné, že chybí stanovisko k závlahám a nezbytným investicím. Existuje určitá nejasnost ohledně propagace, která je v textu spojena se zdravím: to nás znepokojuje a musíme být opatrní. Ne všechno je dokonalé a jsou tam nedostatky, ale je to správný směr.

VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/21. 12. 2024/JS

Doporučení skupiny na vysoké úrovni pro víno (z pohledu DWV)

Přizpůsobení se trhu, posílení odolnosti odvětví a řízení produkčního potenciálu jsou tři klíčové oblasti, ke kterým nyní vydala svá doporučení skupina na vysoké úrovni pro víno, kterou v září zřídila Komise EU. Podle tiskové zprávy byla doporučení schválena 27 členskými státy a Komise EU byla požádána, aby posoudila, jak a kdy budou tyto návrhy začleněny do vinařské politiky EU. Jádrem návrhů skupiny na řízení produkčního potenciálu jsou programy definitivního vyklučení. Komise EU má prověřit, do jaké míry lze tyto programy podpořit z národních prostředků nebo z prostředků EU, například z rozpočtu ▸

SZP nebo z přerozdělení nevyužitých prostředků z jiných opatření pro řešení krizí. Podle skupiny je však třeba reorganizovat i novou a opětovnou výsadbu. Například s povoleními pro novou výsadbu by se mělo zacházet jinak než s povoleními pro opětovnou výsadbu. Obecně by členské státy měly mít více možností podmínit povolení nové výsadby určitými podmínkami. V krátkodobém horizontu má být prodloužena lhůta pro opětovnou výsadbu, přičemž správní sankce za nevyužití povolení k výsadbě má být zrušena, zatímco lhůta pro povolenou novou výsadbu má být zkrácena a sankce za její nevyužití mají být přísnější. Kromě toho by členské státy měly mít možnost snížit kvótu pro novou výsadbu na 0 %, tj. zakázat ji.

DWV (Německý svaz vinařů) plně podporuje nejdůležitější doporučení skupiny na vysoké úrovni. Na národní úrovni DWV nadále podporuje systém rotačního úhoru jako alternativu ke klučení, který by měl v budoucnu umožnit vyjmout půdu z obdělávání na osm let a souběžně ji využít pro opatření v oblasti biologické rozmanitosti. DWV pozitivně hodnotí úvahy Komise EU, že členské státy by měly mít možnost přerozdělit prostředky z národního sektorového programu v rámci téhož roku mezi intervencemi a v případě nevyužitých prostředků do roku následujícího. DWV rovněž vítá skutečnost, že Komise EU chce prozkoumat nové alternativy ochrany rostlin v ekologickém vinohradnictví, aby se zlepšil tzv. soubor nástrojů ekologických vinařů. Komise EU ve své prezentaci výslovně zmínila také německý návrh na opětovné povolení fosfonátu draselného v ekologickém vinohradnictví, který v současné době zkoumá. Odborná veřejnost se rovněž shoduje na tom, že by v rámci podpory prodeje neměla být upřednostňována dealkoholizovaná a částečně dealkoholizovaná vína. Jedná se o inovativní segment, který by měl sledovat běžné tržní trendy, ale není třeba mu dávat přednost při podpoře prodeje.

Vzhledem k současné krizi vyzývá celé vinařské odvětví orgány EU, aby tato doporučení neprodleně provedly. Současná revize SZP představuje pro spoluzákonodárce jedinečnou příležitost k přímému provedení pozitivních doporučení skupiny na vysoké úrovni. Není možné čekat až do další velké reformy SZP v roce 2027, vinaři potřebují nový evropský právní rámec již nyní, aby mohli přijímat ekonomická a ekologická rozhodnutí, která jim umožní zajistit si pozici pro udržitelnou budoucnost odolnou vůči krizi.

DDW/18. 12. 2024/JS

Doporučení skupiny EU na vysoké úrovni pro víno (z pohledu Itálie)

Sladit produkci vína s poptávkou, posílit odolnost odvětví vůči výzvám trhu a klimatu a přizpůsobit se trendům, aby bylo možné využít nových tržních příležitostí. V těchto třech hlavních osách se pohybují doporučení obsažená v dokumentu vypracovaném skupinou na vysoké úrovni pro víno při Evropské komisi, který vyšel po zasedání 16. prosince v Bruselu za účasti zástupců odvětví a významné účasti komisaře EU pro zemědělství Christopha Hansena. Skupina na vysoké úrovni pro víno je příkladem významu dialogu a uznává významnou hodnotu vína jako tradičního zemědělského produktu hluboce zakořeněného v naší kultuře a identitě. Komise v doporučeních především vysvětluje, že uznává sílu a vysoký potenciál stávajících politických nástrojů (jako je SOT s vínem a další) a zdůrazňuje potřebu optimalizovat jejich využívání, ale dochází k závěru, že tyto nástroje je nutné přizpůsobit a posílit tak, aby odpovídaly budoucím výzvám a zajistily trvalý úspěch odvětví. Jako například zohlednění propagace umírněné konzumace vína v komunikačních iniciativách. Skupina zdůrazňuje, že je třeba řídit potenciál produkce vína, aby se vyřešil strukturální převis nabídky, a to na základě soudržného a strategického přístupu na národní úrovni, s opatřeními zaměřenými na zlepšení konkurenceschopnosti, udržitelnosti a odolnosti. Mezi tyto nástroje patří cílené programy klučení pro určité oblasti nebo určitá vína, dočasná modulace produkčního potenciálu prostřednictvím pružnějšího systému řízení výsadby révy a povolení k opětovné výsadbě nebo mechanismy usnadňující úpravu výnosů hroznů.

V centru pozornosti je samozřejmě také otázka potíží na trhu, ale také klimatické změny. A potřeba posílit odolnost vinařů, a to účinnějším bojem proti nekalým obchodním praktikám a lepším zacílením podpory na lepší nástroje řízení rizik a inovativní pojistná řešení, stejně jako sladěním investic s plány na přizpůsobení se změně klimatu. Pokud jde o rozpočet SZP pro odvětví vína, skupina doporučuje flexibilitu finančního řízení a úpravu vnitrostátních programů podpory určených pro víno, aby bylo možné rychleji reagovat na klimatické nebo tržní události. V neposlední řadě skupina zdůrazňuje, že je třeba usnadnit přizpůsobení odvětví měnícím se preferencím spotřebitelů a trendům na světovém trhu, a to zlepšením sběru údajů, usnadněním technik a propagací vinařských produktů v souladu s novými chutěmi a požadavky, včetně dealkoholizovaných vín, a podporou inovací. Rovněž je zdůrazněna příležitost, aby odvětví propagovalo vína EU jako posly udržitelnosti, ochrany krajiny, rozvoje venkova a kultury, význam usnadnění přímého prodeje od výrobců spotřebitelům a potřeba podporovat vinařskou turistiku.

Doporučení, která bude nyní třeba promítnout do faktů, pravidel a předpisů na úrovni EU v rámci práce nové Komise a nového Parlamentu počínaje rokem 2025, ale která mezitím vinařské podniky v EU oceňují, uvádí Comité Européen des Entreprises Vins (CEEV), který zastupuje vinařské odvětví a obchod v Evropské unii, sdružuje 25 národních organizací (včetně Federvini a Unione Italiana Vini – UIV) a svými členy pokrývá více než 90 % vývozu vína z EU, ale také malí výrobci z CEVI, Evropské konfederace nezávislých vinařů. Strukturální pokles spotřeby vína zůstává úzkým místem našich problémů a budoucí politiky se musí zaměřit na trhy s vínem a očekávání spotřebitelů. Ačkoli regulace EU nemůže vyřešit všechny problémy, může vytvořit rámec, který umožní vinařskému odvětví úspěšně proplout tímto obtížným obdobím. Mezi nejvýznamnější aspekty, které z doporučení vyplývají, patří podle CEEV „prodloužení platnosti povolení k opětovné výsadbě; prozkoumání strategií pro řízení nadměrných výnosů, podpora ekologické produkce a omezení používání programů klučení; zajištění větší flexibility při finančním řízení odvětvových vinařských programů“; zachování silné vývozní strategie EU a posílení propagačních programů; posílení opatření na přizpůsobení se změně klimatu; zavedení nových pravidel pro dealkoholizovaná a částečně dealkoholizovaná vína, jakož i pro vinařskou turistiku a prodej na dálku; urychlený vývoj harmonizovaného a komplexnějšího elektronického systému označování, který by měl být založen na elektronickém systému identifikace a označování vín, který by ▸

měl být založen na bezjazyčném identifikačním systému QR kódu na etiketě. Generální tajemník CEEV zdůraznil pouze jednu obavu týkající se navrhovaných doporučení: „musíme zachovat rovné podmínky, a proto nebudeme podporovat politiky, které rozlišují na základě právní struktury, například společnosti versus družstva“. Jsme rádi, že skupina pochopila naše očekávání v zásadních otázkách a řeší strukturální výzvy, jako je řízení výrobního potenciálu, přizpůsobení se změně klimatu a snížení obchodních překážek.

CEVI vítá zejména „zahrnutí vnitrostátně financovaného definitivního klučení do balíčku nástrojů krizového řízení, které mají členské státy k dispozici, a které by mělo být doplněno pouze dočasným klučením“. K zajištění rychlého a účinného provádění těchto opatření je však zapotřebí jasný a přesný harmonogram. Podle CEVI však existují oblasti, kde je stále co zlepšovat. Rozšíření podpory propagace a zjednodušení režimů pro malé výrobce jsou sice kroky vpřed, ale tyto návrhy dostatečně nepodporují tradiční vína, která jsou jádrem evropského kulturního a hospodářského dědictví. CEVI dále „lituje, že doporučení neposkytují větší podporu modelu nezávislých vinařů, který představují malé rodinné podniky, jež jsou skutečným motorem výkonnosti tohoto odvětví. Evropské instituce musí zohlednit specifické potřeby mikropodniků, malých a středních podniků. Avšak navzdory významné úloze mikropodniků při posilování odolnosti a vytváření hodnot v odvětví vína zůstává tento model nedostatečně podporován. Očekáváme, že evropské instituce udělají více pro jeho zachování.

Na italské úrovni se vyjádřila také Unione Italiana Vini (UIV), která zopakovala to, co zdůraznil CEEV, a dodala: „Zejména v otázce omezení produkce vítáme závazek nefinancovat v krátkodobém horizontu kampaně na klučení vinic z evropských fondů, které budou muset být v první řadě podpořeny z národních fondů a v druhé řadě z krizových fondů (článek 216 nařízení o SOT). Kromě toho je třeba zajistit větší flexibilitu při využívání povolení k opětovné výsadbě, zavést kritéria pro vyloučení klučení v oblastech s vysokou přidanou hodnotou a věnovat pozornost snižování výnosů“. V legislativě týkající se vín s nízkým obsahem alkoholu italský vinařský svaz naléhavě žádá nového komisaře Hansena o regulační zásah již v nadcházejících týdnech.

WINENEWS.IT/18. 12. 2024/JS